

Съдържание

Въведение

Откриване

- Г-н Бруно ГОНСАЛВЕС, участник от Третата среща, Португалия
- Г-жа Мари-Хосе ЯКОБС, Министър на семейството и интеграцията, Люксембург
- Г-н Кристиан ДЮПОН, Министър на социалните услуги, социалната интеграция, градската политика и равните възможности, Белгия
- Г-жа Урсула ХАУБНЕР, Федерален министър на социалната сигурност, поколенията и защитата на потребителите, Австрия
- Г-жа Одил КУЕНТЕН, Генерален директор, Европейска комисия, ГД: Заетост, социални дела и равни възможности

Продължение на дискусиите от предишните три Среци по отношение на четири проблема

- *Заетост и обучение,*
Г-н Йозеф НИЕМЕЦ, Конфедеративен секретар, Европейска конфедерация на профсъюзите
- *Дискриминация и расизъм,*
Г-жа Чери ШОРТ, Център за расово равенство, Обединено кралство
- *Либерализация на услугите,*
Г-н Раймонд Майс, Европейска комисия, ГД: Заетост, социални дела и равни възможности
- *Подкрепа на структури и механизми за борба с бедността и изключването*
Г-жа Джудит РЕЗМЮБЕС, Вице-президент на Комитет за социална защита

Ситуацията в страните-членки и презентация от Еврочайлд

Работни срещи

- Свидетелски показания
- Ключови идеи
- Резюмета
- Препоръки и въпроси

Дебат - Коментари и въпроси

- Г-н Жером ВИНЬОН, Директор, Генерален Директорат: Заетост, социални дела и равни възможности, Европейска комисия
- Г-н Том МУЛХЕРИН, Председател на Комитет за социална защита
- Г-жа Бригит ВАЙНАНДИ, Министерство на семейството и интеграцията (Люксембург), член на Комитета за социална защита
- Г-н Йохан ВАНДЕНБУШЕ, Министерство на социалните услуги, социалната интеграция, градската политика и равните възможности, Белгия
- Г-жа Еделтрод ГЛЕТЛЕР, Директор по Европейските и международни дела във Федералното министерство на социалната сигурност, поколенията и защитата на потребителите, член на Комитета за социална защита (Австрия)
- Г-н Лудо Хореманс, Вице-президент на ЕАПН

Заклучения

- Г-жа Мари-Хосе ЯКОБС, Министър на семейството и интеграцията, представено от г-жа Бригит ВАЙНАНДИ от Министерството, Люксембург

- Г-жа Мария МАРИНАКУ, Президент на ЕАПН
- Професор Гастон ШАБЕР, Председател на Четвъртата Среца

Изпълнително резюме на четвъртата среща

“Най-важното е да взимаш участие”.

Този – повтарящ се или утешителен - цитат от Пиер де Кубертен получи нова легитимност като отразяващ точно един непрекъснат рефрен на делегатите: важно е да се взема участие в Европейските срещи, да бъдем там за да кажем какво е бедността, да бъдем там за да кажем, че бедността не е една ужасна неизбежност, към нея няма прикачена вина, и че хората, които живеят в бедност не само упражняват своя глас, но също така анализират и предприемат действия.

Техните свидетелски показания на тази Среца направиха възможно да се обърнем към образа на бедността – този, който е формиран от хората, които я преживяват, и този, който е формиран от другите.

Единодушие

Единодушният възглед беше, че образа на бедността често е превърнат в стереотип и до голяма степен е изкривен и че медиите се опитват да подхождат към него от гледна точка на търсенето на сензации и от един така да се каже сезонен ъгъл.

Почти имаше единодушие по въпроса, че сегашните Национални Планове за Действие (НПД) са твърде недостъпни, и че хората, които живеят в бедност, трябва да бъдат включени в тях от самото начало – от разработването им до оценката. В някои страни-членки е започнал диалог и той трябва да се развие по-нататък.

Налице е общо съгласие, че трябва да се открият добрите практики; че различни видове ключови контакти и журналисти могат да бъдат съюзници в борбата с бедността; че винаги има хора с етични стандарти, които могат да разберат какво е бедността; и че много ключови контакти и действащи могат да имат полза от обучението от страна на “експерти с опит”, както започна да се прави в Белгия.

Темите не са затворени

Основните проблеми от предишните срещи – работни места, дискриминация и расизъм, либерализация на услугите и подкрепа за анти-бедност механизмите и мрежите – бяха уточнени и осъвременени, но все още не са изследвани напълно.

Достъпът до заетост остава остър проблем: но вече не става дума само за безработните, които са бедни, а също така и за тези, които работят - **в Европа има 14 милиона работещи бедни.** Това е една тревожна цифра, която хвърля сериозни съмнения върху непрекъснатите лозунги от рода на ”работните места и растежът са начинът да се справим с бедността”. Повече растеж и повече работни места не означават непременно по-малко бедност. Ако това твърдение се потвърди, Комисията се ангажира да предприеме действия към правителствата.

Профсъюзите са напълно включени в борбата с бедността в сътрудничество с всички социални и политически актьори. Абсолютната необходимост от установяване на минимален доход беше категорично поставена в центъра и настоятелно подкрепена от Европейската комисия.

Социалното изключване е дори още по-лошо за имигрантите и малцинствата.

Борбата срещу бедността не може да бъде отделена от борбата срещу дискриминацията и расизма, която, както изтъква Комисията, се отнася до правата на легално пребиваващите в Европа имигранти.

Либерализацията на услугите беше друга тема: макар че дебатът за понятието за услуги от общ интерес може да продължава и има Европейска референция за това че универсалните услуги, като електричеството и водата,

трябва да бъдат достъпни, очевидният факт е че никоя от тези услуги не е либерализирана. Европа може само да напомня на правителствата за необходимостта да изпълнят своите регулаторни отговорности за предоставянето на ”универсалните стоки”.

А как стоят нещата със социалните и здравни услуги ?

Имаше универсално съгласие, че социалните и здравни услуги не трябва да изпадат извън Европейската директива за услуги във вътрешния пазар.

Необходимо е също така да се създадат по-ефективни мрежи за борба с бедността особено чрез по-добро финансиране.

Участие на хората, живеещи в бедност?

Отхвърлянето на Конституционния Договор от Франция и Холандия е по-малка заплаха за Европа, отколкото неуспеха да се осигури комуникация и информация, както и да се напомня значението на местното, “лице в лице”, равнище в една непрекъснато разширяваща се Европа. Това равнище на вземане на решения и участие е кардинално важно в борбата срещу бедността.

(Кръвоносната) система на доброволната общност, проникваща от местното до европейското равнище, съществува или се развива в борбата срещу бедността: развиват се мрежи, които дават възможност за двустранен поток отдолу нагоре и отгоре надолу; те все още са неразвити, но им е необходимо единствено да се засилят, за да консолидират текущия диалог. Да се стимулира участието също така означава създаване на структури и механизми за окуражаване на кръвообращението на (социалното) тялото.

Диалог трябва да бъде установен с Европа, но също така и с ключовите контакти и локалните политици, които също проектират образа на бедността и могат да го портретират негативно чрез цифрите или позитивно като предприемат целенасочени политики.

Локалното равнище, доброволните мрежи, продължаващият диалог между хората, живеещи в бедност, техните организации и политиците, имащи значение за експертизата и опитите за установяване на нова, основана на солидарността, социална Европа, в която борбата срещу бедността се целеполога във всички области, където има изключване: това беше казано и се случи на Четвъртата Среща. И всички участници научиха нещо един от друг, всички имаха нещо да дадат, всички можеха и искаха да допринесат за създаването на едно по-справедливо общество.

Тогава, къде са пречките?

Вероятно някъде по средата:

- обучение за практиците в социалните услуги и образователните институции как да сътрудничат.
- изграждане на съзнание в администраторите на предния фронт.

- колебливо целеполагане, т.е. твърде слаба интеграция на актьорите, които също влияят върху създаването на бедността, като правосъдната система, образованието (от основно до специализирано), осигуряването на услуги, транспорта, градското планиране и развитие.....за да споменем само най-очевидните.
- разсейване на страха от изпадане в бедност: манипулирано от някои повърхностни, търсещи сензации, гонещи печалби и не винаги свободни медии, ”г-н и г-жа Средни” искат да продължат да мислят себе си като застраховани от бедност. Обаче това е илюзия, която не издържа на шока на реалността на бедността, защото границата между социалното включване и изключване е много тънка, и “г-н и г-жа Средни” остават несъмнено в позицията, че утре могат да бъдат изключени.

Най-важната иновация на Четвъртата среща е че тя откри диалога между “посланиците” на хората, живеещи в бедност, и “поканените гости”, ключовите контакти на официално равнище и на равнището на вземане на решения. Всички те настояваха, че диалога трябва да продължи, че “когато се говори лице в лице се постига по-добро разбиране” и че Европейската Лисабонска стратегия трябва да бъде придвижена напред.

Бедността е . . .

Когато всеки, твоето семейство и общество ти обръща гръб

Труден всекидневен живот

Никога да не си в състояние да планираш или да вземаш решения

Не точно да живееш, просто да съществуващ

Да изгубиш своето достойнство

Всеки ден да си все по-изключен от обществото.

Най-лошото от всичко, да нямаш права, а само задължения.

Откъси от видеото на Третата среща

Въведение

В първата половина на 2001, при Белгийското Президентство на Европейския съюз, Министърът на социалната интеграция, г-н Ванд Ланот прокара идеята за Европейка Среща на хората в бедност по темата “Ние също учаваме в Европа”. Планираната Среща беше свързана със Стратегията от Лисабон на Европейския съюз, приета през 2000 година и фокусирана върху премахването на бедността в Европейската общност до 2010. Стратегията беше консолидирана на Срещата на високо равнище в Ница през 2002 посредством цели, които включваха **мобилизиране на всички заинтересовани страни, включително хората, живеещи в бедност.**

Така декември 2001 бе първата от тези Европейски Среци на хора, живеещи в бедност. Тя се проведе в Брюксел като двудневна серия от дискусии между делегатите от различните страни на Европейския съюз по общата тема за

участието във връзка с проблеми като жилищата, заетостта, доходите и здравето.

На края на Срещата делегатите поискаха този процес на обмяна да продължи и белгийският Министър се ангажира да организира втора такава Среща.

В 2003 Гръцкото президентство пое инициативата и подкрепи идеята за текущи Европейски Среци. Делегациите се върнаха в Брюксел за да говорят за участието и особено да идентифицират пречките и стимулите за участието.

Значението на това хората, живеещи в бедност, да бъдат включени в провеждането на Лисабонската Стратегия стана ясно: добрите практики на участие подобряват релевантността на решенията и прилагането на процесите. Трета Среща беше проведена под егидата на Ирландското президентство през 2004 и беше насочена към добрите практики за участие. Диалогичният процес беше консолидиран и срещите станаха част от Европейския дневен ред.

Тази година Люксембургското президентство пое инициативата и стана домакин на Четвъртата Среща на тема: ***Образи и възприятия на бедността.***

Цели и задачи на 4тата среща

Контекстът на тези срещи е Стратегията за включване на Европейския съюз, базирана върху Отворения метод на координация с Националните планове за действие по включване /НПД-включване/ като централен компонент.

Образите и възприятията на бедността, защо тази тема ?

По време на Европейските Среци 2001-2003, възприемането на бедността излизаше толкова често като проблем, че трябваше да се адресира специално. Четвъртата среща, следователно, си поставя задача да изследва темата за образа и възприемането на бедността и значението на различните видове възприемане за развитието и прилагането на Европейската стратегия за включване за да се даде възможност на тези, които оформят възгледите да допринесат за борбата с бедността и социалното изключване.

Цели на 4тата среща:

- Да развие творчески обучителен процес и форум за дискусия, където участниците могат да споделят своя опит от участието и така да се ангажират повече с обществото.
- Да стимулира капацитета на участниците да допринасят за работата на неправителствените организации, които се борят с бедността и социалното изключване и да сътрудничат с представители на публичните власти и други актьори.
- Да стимулира включването на хора, живеещи в бедност и изключване, чрез организациите, в които те участват, в развитието, прилагането и оценката на Националните планове за действие по включване¹.
- Да стимулира ангажимента на институциите на Европейския съюз за ангажиране на хората, живеещи в бедност и изключване, с

¹ Съкращение НПД

организациите, в които те участват, в правенето на политика и прилагането ѝ на всички равнища.

- Да направи стъпка напред в диалога между хората, живеещи в бедност и социално изключване, и представителите на Европейските институции, политиките и други релевантни действащи в борбата срещу бедността и социалното изключване.

Срещата не е заместител на работата, извършвана от много организации и мрежи, които работят заедно с хората, живеещи в бедност; тя е по-скоро признание от Европейското Президентство за значението на гласа на хората, живеещи в бедност и социално изключване, и е илюстрация на значението на тяхното ангажиране със структурирани мрежи, които улесняват тяхното включване в процесите на вземане на решения, които оформят обществото.

За да организира 4тата среща,

- Люксембургското президентство създаде Организационен комитет от представители от люксембургското Министерство за семейството и интеграцията, правителствата на Белгия и Австрия (която ще председателства Европейския съюз в първата половина на 2006 и ще бъде домакин на Петата Среща), Европейската комисия, ЕАПН, АТД Четвъртия свят и ФЕАНТСА.
- във всяка страна-членка бяха определени координатори, за да подпомогнат планирането на Срещата и да гарантират, че делегатите са действително подготвени.
- на Европейската Анти-Бедност Мрежа (ЕАПН) беше поставена задачата да подкрепи Организационния комитет, като развие съдържанието, методологията и практическата организация за 4-та Среща.

Времето и ресурсите, отделени на национално равнище, са нещо ново при организирането на Срещите и предоставянето им говори за резултати.

Откриване

Г-н Бруно ГОНСАЛВЕС, участник в 3тата Среща (Португалия)

Бих искал да започна като напомня, че човекът, който миналата година имаше задачата да направи това, което правя аз сега, завърши своята реч със следните думи: *“всеки от нас е посланик на своята собствена страна и аз съм сигурна, че всички ние сме горди с тази роля”*. Всички ние тук днес имаме голяма отговорност. Ние не просто представяме своята страна, ние сме говорители за нашите собствени социални условия, група и на всички тези, които живеят на този континент в бедност и социално изключване и обикновено остават нечути.

Свидетелските показания на европейските граждани, които живеят в бедност, показват обхвата на задачите, които трябва да бъдат изпълнени, не

само от нас, а също така и от неправителствените организации (НПО), политиките във всяка страна-членка и Европейската комисия. Истината, която трябва да се каже е, че това е отговорност на всички граждани без изключение. Само като работим заедно по този начин ние ще осъществим целите, поставени от Съвета в Лисабон през 2000 и приложени от Европейската стратегия за социално включване за да се постигне решителен принос върху унищожаването на бедността до 2010.

Европейската стратегия за социално включване изисква всяка от нашите страни да разработи Национален план за действие за социално включване като средство за прилагане на Стратегията. Тази година ние сме почти на половината път до края на периода за унищожаване на бедността. И въпросът е какво показва оценката? Ще постигнем ли целта за 2010 с това, което сме направили досега ? **Дали 69-те милиона човека, живеещи в бедност, са достатъчно шокираща цифра за да се мобилизира Европейското общество?** Или тази цифра трябва да се увеличи още повече за да може Европейския съюз да превърне борбата срещу бедността в действителен приоритет? Това не е за да ставаме песимисти; аз просто искам всички ние да се запитаме дали сме на верния път.

Аз съм португалец, циганин и европеец.

Аз казвам това с причина: аз съм член на общност, която съществува във всяка страна на Европейския съюз, и която се влияе от разширяването. С влизането на България и Румъния през 2007, ще има около 10 милиона ромски граждани в Европейския съюз.

В действителност, ромите винаги са имали това европейско измерение, дълго преди Договора от Рим и дори дълго преди сегашните граници да бъдат създадени. Ние сме присъствали в Португалия и Европа 500 години; ние сме били винаги хора мигранти, непрекъснато търсещи нови хоризонти и преживяващи някои от най-тежките измерения на бедността и социалното включване. За съжаление ние не сме единствените, които са се борили толкова много години за нашите права и нашето гражданство и на които тези права са били отказвани.

Европейския съюз от 25 (скоро от 27) ни предлага възможности за увеличена мобилност и социално включване чрез заетост, жилища, здраве, образование и гражданско участие. Но има още много да се прави.

Аз вярвам, че само социална Европа, която гарантира достъп до права, уважение към фундаменталните принципи за достоен живот за всички, независимо от тяхната страна, етничност, религия или пол може да осигури пълно гражданство. Това е което аз очаквам от Европа – Европа, която действително осигурява равни права и възможност за всички граждани да участват във всички аспекти на живота, така че техният глас да може да достигне до местните, националните и европейските структури. Този респект и комуникация са единствените начини да се постигне една действителна социална Европа.

Тези Срещи са възможност за всички нас, които живеем в бедност и социално изключване. За два дни ние сме гласа на групите, които никога не са

вярвали или не са смеели да вярват, че техните гласове ще бъдат чути в тяхната страна, а още по-малко – че ще стигнат до Брюксел.

Ние не можем да провъзгласим, че говорим за всички бедни и изключени. Ние нямаме тази легитимност, но ние сме определени демократично в широки срещи в нашите страни. Ние имаме възможност да вземем участие в тази Среща, вероятно един единствен път в живота си. Но това също ни задължава да направим всичко по силите си след 4тата среща за да се уверим, че този процес продължава. Наше задължение е да лобираме, да настояваме пред всички политически лидери на всички равнища, за необходимостта от продължаване на процесите на участие за да се превърне призива от предишните Срещи в реалност: ние също участваме в Европа!

Бих искал да подчертая уместността на темата от тази година ”образа на бедността”. Много е трудно да се борим с бедността и да стимулираме ангажирането на всички актьори, когато голяма част от Европейското общество продължава да има негативен образ за бедността и бедните. Много е трудно да се накарат хората, които живеят в бедност, да вярват, че техните условия могат да се променят, когато непрекъснато са принуждавани да се чувстват виновни: тяхна грешка е че са бедни и те са виновни за своето положение.

Борбата срещу бедността е всекидневна работа за всички нас. За да се създадат условията, подходящи за борбата за унищожаване на бедността, трябва задължително да се покаже друго лице на бедността, лице, което показва, че друг свят е възможен. Затова, ние най-напред трябва да започнем да говорим, да се разбираме един друг, да премахнем илюзиите в предразсъдъците и стереотипите, които маргинализират всички тези, които по някаква причина са се сблъскали с бедността и социалното изключване.

Бих искал да завърша с една циганска поговорка:

“Вие може да яздите кон, като седите назад, но конят винаги ще върви напред“

Европа ще бъде построена, само ако всички си подадем ръка.

Г-жа Мари-Хосе ЯКОБС, Министър на семейството и интеграцията, Люксембург

Преди една година аз имах честта да бъда поканена да участвам в сесията по откриване на “Третата европейска среща на хората, живеещи в бедност“, организирана от Ирландското президентство на Европейския съюз.

В обръщението си към участниците на Третата среща през май 2004, аз ги информирах за моето намерение да поемем през 2005 организирането на Четвърта среща под егидата на Люксембургското президентство на Европейския съюз.

Смятам, че мога да твърдя че тази Четвърта среща доказва, че този тип събитие действително започва да се институционализира като важен компонент на процеса на социално включване на Общността.

Люксембургското президентство има възможност да допринесе за тази институализация и благодарение на значителната подкрепа, която то получи.

Тази подкрепа дойде от правителството на Белгия и правителството на Австрия и от Директората по заетост и социални дела на Европейската комисия – аз искам да благодаря на всички тях за техния ангажимент към Четвъртата среща. Похвала трябва да се изкаже също така за абсолютно ценната работа, извършена от цялата мрежа на ЕАПН, както и от националните делегации и техните координатори за Четвъртата среща.

Както и предходните срещи, Четвъртата среща адресира една от четирите общи цели, които Европейския съюз прие по отношение на борбата срещу бедността. Тази цел изисква мобилизирането на всички релевантни заинтересовани страни и призовава страните-членки да стимулират самоизразяването на хората, живеещи в изключване, относно своята ситуация и относно политиките, които им влияят.

Аз организирах Четвъртата среща, за да покажа моя ангажимент към тази цел, ангажимент, основан на дълбокото убеждение, изразено с думи от професор О Синеиди от Университета в Меинут в Ирландия, който беше председател на Третата среща.

“Политическите стратегии с най-добри намерения и с най-добра информация не могат да твърдят че развиват политики, програми или практики за борба с бедността, ако нямат идея за значението на бедността, тъй като единствените хора, които могат да говорят за нея са самите хора, живеещи в бедност”.

Г-жа Куентен говореше в същата насока на Третата среща, когато каза, *”Ерата, когато политиките бяха измисляни от шепа държавни служители, които “знаеха” какво е най-добре, приключи. Днес това, което казват заинтересованите хора има по-голяма тежест в политическите решения”.*

По време на двудневната Среща членовете на много национални делегации ще имат възможност да говорят като посланици на депривилегированите граждани на Европейския съюз, чийто брой продължава да бъде тревожен.

Темата, която ще бъде разглеждана, е образа на бедността и значението на този образ върху политиките за включване.

Каква широка тема!

Ще започна своите встъпителни бележки по предмета с два цитата от Пол Рикер, големия френски философ, който почина в края на май.

Първият цитат разкрива хуманизма на Пол Рикер, *”Най-краткият път от теб до самия теб е през някой друг”.*

Вторият цитат обобщава темата на Четвъртата среща: *“Възгледите на другите хора могат да ни направят свободни, но също така могат да ни вкарат в затвор.”*

Хората, живеещи в бедност и социално изключване, често са затворени от образа, формиран за тях от възприятията на другите, възприятията на тези, които не знаят какво е бедността.

При подготовката на Четвъртата среща, ЕАПН състави документ от бележки на делегатите по определени теми през предишните три Срещи. В него аз открих следното просто и въпреки това вярно изречение :“ *Образът на бедния е грешен.*”

Много често, твърде често, бедните са шаблонизирани. Нека да илюстрирам тези негативни портрети с пример, с който аз, като министър на гарантирания минимален доход, съм запозната.

От 1986, в Люксембург съществува правото на минимален гарантиран доход, обикновено обозначаван със своя френски акроним RMG. Основен принцип на демократичната легитимност е че индивидите упражняват своето гражданство и участват в живота на общността като осъществяват своите права. Но, 19 години след като е създадено, правото на гарантиран минимален доход все още има социален етикет, прикачен към него. Този тип етикеране е атака срещу индентичността на тези, които упражняват своето право на гарантиран минимален доход; те са наричани “RMGита” (крадци на помощи).

Този статус ги стигматизира и изкривява възприятието на социалните реалности. Отнасянето на хора, които упражняват своето право на гарантиран минимален доход към статуса на “RMGита” означава да ги класифицирате като отделна категория от хора, макар че те са смесена група, както всяка друга.

Да се разглежда индивида просто като “крадец на помощи“ поставя неговата идентичност и неговия образ за себе си под въпрос: един аспект на неговата ситуация, по-точно проблема за недостатъчните ресурси, определя кой е той по всякакъв начин!

Ако цитираме грешно Пол Рикер, ”Възприятията на другите хора вкарват в капан индивида в образа на “RMG”.

Много от вас страдат, защото са били вкарани в капан по този начин. Те също така знаят колко е трудно да се излезе от този капан: вие сте уникален индивид, като никой друг, обаче другите ви прикачват образа на “ RMG“.

Вие може да пеете или да плетете, може да сте завършен атлет или да свирите на цигулка като Паганини, вие сте майка или баща, брат, сестра, ангажиран профсъюзен член, отявлена феменистка, сериозен човек или оптимист, каквото и да е....., но в очите на другите вие винаги сте “RMG”, “крадец на помощи”.

Аз винаги ще се съпротивлявам на използването на този термин и на образа, който той подсказва, което е подценяване и деперсонализиране на човека.

Има причина, поради която Срещата, която ни събра заедно днес, трябва да бъде наречена “Среща на хора, живеещи в бедност”!

Снимките на участниците са публикувани на първите страници на доклада от Третата среща. За това също имаше причина! Тези снимки не портретират абстрактни цялости, а индивиди: мъже и жени, някои по-възрастни, други по-млади, човешки същества с различен тен и израз, със специфични особени белези, които ги правят лесно разпознаваеми.

Тези снимки предават едно мощно съобщение: ако бедността означава липса на доход и рентабилна заетост, отсъствие на социална сила, овластяване,

участие в социалния живот и статус, тези които са уязвими за тези неща не могат да бъдат сумирани като “бедните”.

Първо и преди всичко, тези мъже и жени са “ хора”, и само след това те са “хора, живеещи в бедност и социално изключване.”

На една предишна Среща, една делегация посочи че, *”Изключените хора трябва да предадат активен образ за самите себе си, за своята способност да поемат инициативи за да променят своя живот и да говорят в асоциации”*.

Това искане изразява отхвърлянето на негативния образ на бедността. Но, силата на образите и представителството отива много по-далече. Вървейки ръка за ръка с обяснението на бедността, те влияят върху политическите подходи към бедността.

Изследователят Питър Таунсенд, който изследваше проблемите на бедността от много близко, даде следното двусмислено съждение по проблема, *“Всяко обяснение на бедността включва имплицитно предписание на политики”*.

Следователно, Четвъртата среща има право да се обърне към образите и възприятията на бедността!

В доклад, написан през октомври 2002 за Европейската комисия, по-специално за Директората, оглавяван от г-жа Куентен, изследователят Серж Пугам постави следния постулат, *”По-малко вероятно е една държава да развие амбициозни социални политики ако много от нейните граждани разглеждат бедността като проблем на индивидуалната отговорност и, обратно, една държава ще бъде много по-готова да отдели ресурси за борбата срещу бедността ако нейното население разглежда този проблем като ефект от систематична несправедливост, която осъжда своите най-депривирани жертви на една и съща съдба”*.

В този контекст аз се радвам, че мога да цитирам Председателя на Четвъртата среща, професор Шабер, който изследва взаимоотношението между индивидите и бедността от 1974 г.

В изследване на устойчивата бедност, проведено за Комисията през 1982, той отбелязва че, “половината от анкетираните посочват индивида като причина за бедността, а другата половина - посочват обществото”.

Как са се променили тези възприятия на бедността?

През 2002 докладът на Пугам дава отговор на този въпрос.

Докладът показва, че във всички 14 страни-членки, които са включени, 17% от анкетираните смятат, че бедността е резултат от некадърност, докато 31% смятат, че несправедливостта е причина за бедността.

Различията в националните възгледи са огромни: така, 29% от португалците, но само 8% от шведите смятат, че некадърността е причина за бедност, докато 50% от източно-германци смятат, че бедността е резултат от несправедливост и само 12% от холандците споделят това виждане.

Същият доклад показва също така че като цяло делът на обяснението с “некадърността” нараства, докато това с “несправедливостта” намалява значително. Това нарастващо неблагоприятно възприемане на бедността от обществеността ме тревожи. То може да бъде използвано като стимул за отслабване на политиките по социално включване. Не от мен! Аз поддържам

обратния възглед – че в Европейския съюз с 69 милиона човека, подложени на риск от бедност, и 14 милиона работещи бедни, ние трябва да засилим политиките на социално включване.

Ние често говорим за тези политики в термините на борба срещу бедността: борбата с погрешните образи на бедността, които могат да доведат до развитието на грешни политики за хората, които живеят в бедност, трябва да бъде част от тази борба.

Тази Четвърта среща има за цел да идентифицира най-добрите начини да направим това.

Г-н Кристиан ДЮПОН, министър на Социалните услуги, социалната интеграция, градската политика и равните възможности, Белгия

Тази Четвърта среща е ключово събитие в продължаващата борба, която трябва да се води на Европейско равнище, за да се превърне бедността в история. Лутаниците на Европейската интеграция са достатъчно позитивно доказателство, че не може да има устойчив напредък към европейска интеграция без установяването на една действително социална Европа: Европа, която е в допир със социалния прогрес и с основните потребности на своите граждани – всички свои граждани, но особено най-уязвимите. Това трябва да бъде централен приоритет на Европейския проект.

Това трябва да бъде изразено на всеки етап на Съюзния проект, и в Лисабонския процес, който трябва да даде възможност на Европа да комбинира икономическия прогрес с екологична защита и социална справедливост.

Сега ние оценяваме и адаптираме този процес. В това ключово време. Белгия е наясно, че процесите трябва да продължат така че да се избегне развитието на две скорости, в което бедността и социалното изключване ще бъдат оставени като второстепенни в преговорите, фокусирани почти изключително по икономическите проблеми.

В борбата за социална Европа ние не можем да бъдем спокойни, да крием или да пренебрегваме бедността. Ние трябва да говорим за нея за да може тя да свърши. Ние трябва да запомним, че това не е една ужасяваща неизбежност. Ние трябва да изкореним причините и да придобием изключителния кураж на хората, които всеки ден се опитват да изградят отново нормален живот за себе си.

Четвъртата среща дава възможност да влезем в тази борба чрез честен и конструктивен диалог. С цялата необходима скромност аз мога да кажа, че Белгия има известен опит в тази сфера. Нашият пръв общ доклад за бедността беше публикуван през 1994. Не би било пресилено да се опише този доклад като ключово събитие в Белгия. Създаден в тясно сътрудничество с хората, живеещи в бедност той установи темпа за борбата срещу бедността за следващите десет години.

Ние знаем, че много остава да се направи. Десет години по-късно ние сме в средата на оценката и развитието на процеса. Ние отново работим тясно с тези, които са в пряк достъп или живеят в бедност. Ние смятаме да подготвим нов доклад в края на 2005, който ще установи политическия дневен ред за следващите 10 години. Това също придава специално значение на Четвъртата среща.

Нека да получим вдъхновение от тази Среща, за да превърнем дискусиите в конкретни действия, когато се върнем обратно на нашите различни работни места, асоциации и държави, така че накрая те да помогнат да се премахне бедността.

Г-жа Урсула ХАУБНЕР, Федерален Министър на социалната сигурност, поколенията и защитата на потребителите, Австрия

Срещата на хора, живеещи в бедност, вече се превърна в институционализирана част от Европейската Стратегия за борба с бедността и социалното изключване. Тази Четвърта среща е важна по няколко причини:

- Четвъртата среща изпълнява важна символична функция като прави видими проблемите на бедността и социалното изключване на Европейско равнище.
- Тя може да помогне да се поставят ключовите проблеми на борбата срещу бедността в конкретните термини. Тя също така може да формулира важни послания на политическо равнище.
- Срещите се превръщат във форум за обмяна и информация. Участниците и техните организации започват да се учат да се познават един друг.

- Срещите дават физически израз на централен аспект от Европейската Стратегия за борба с бедността и изключването чрез мобилизация на всички заинтересовани, включително и хората, живеещи в бедност/изключване.

Срещите предлагат ценна възможност за обмени на много равнища и взаимно научаване един за друг. Европейските страни са избрали различни стратегии за борба с бедността. Австрия, например, извървя пътя на намаляване на семейната бедност чрез въвеждане на детски надбавки.

Мога да ви уверя, че Австрийското президентство през първата половина на 2006 ще продължи традицията на тези срещи, и че ние ще обърнем особено внимание на резултатите от Срещата тази година.

Следващата година ще бъде белязана от важни събития на европейско равнище:

- до края на юни 2005, всички страни ще отчетат резултатите от своите национални планове за действие по включване, които ще бъдат осъвременени за 2005-2006.
- също през юни 2005, всички страни-членки ще отговорят на въпросника на Комисията, оценявайки Отворения метод на координация. Всички европейски мрежи и други актьори ще бъдат включени в тази оценка. Една част от тази оценка е свързана с мобилизирането на всички действащи и тяхното коопериране на национално равнище, което включва хората, живеещи в бедност/изключване и организациите, които ги представят. Участието на хората, живеещи в бедност добавя към значението на обмените. Борбата срещу бедността трябва да се базира на техния опит.

Освен процеса на социално включване два други процеса адресират борбата срещу бедността.

- отворения метод на координация за устойчиви и адекватни пенсии, и
- отворения метод на координация за здравни и дългосрочни грижи.

Двата процеса трябва да бъдат засилени и да се направят по-ефективни.

Приоритетите на Австрийското президентство за първата половина на 2006 ще включват дискусия за новите методи и цели за социално включване и социална защита. Тази среща – във връзка с новите общи цели – може да направи препоръки как най-добре да се осъществи процеса на включване.

Моята гледна точка, е че политиките за справяне с бедността и социалното изключване трябва да следват принципа на субсидиарност и да оперират на най-непосредствено равнище, на равнището най-близо до хората, живеещи в бедност/изключване, което означава семейството. Държавите имат отговорност да установят нормативна рамка, за да подкрепят семействата и да ги осигурят с живот, свободен от бедност и несигурност.

Рамката за семейната политика включва мерки като :

- Подходяща финансова подкрепа, която да обезпечи живота на семейството.
- Установяване на околна среда за работа, която създава възможности за баланс на работния и семейния живот
- Осигуряване на качествени, достъпни социални и здравни услуги
- Обезпечаване на високо качествено образование за децата
- Специална подкрепа за семействата със специфични потребности.

Не могат да бъдат постигнати по-високи равнища на благосъстояние, ако непосредствените трудности не са разрешени. Включването на хората, живеещи в бедност/изключване трябва да започне на най-ниското равнище. Местните власти са първите партньори на хората, изправени пред трудности. На това равнище, включването често е резултат от персонални контакти. Проблеми могат да възникнат там където властите нямат необходимата симпатия или имат негативни стереотипи към хората, по начин, който не отразява различните реалности на бедността и социалното изключване.

Също така хората, живеещи в бедност, изпитват трудности при достъпа до помощ поради множество причини.

Тези трудности често са свързани с образа, който определено общество има за бедността, често портретирана като срамна и като резултат от персонална грешка.

Бедността е явление с много измерения и това е принцип на Европейската стратегия за борба с бедността. Персоналните причини, като лошо образователно равнище или здравословни проблеми могат да бъдат свързани с невъзможност човек да си позволи основни стоки и услуги или недостиг на работни места.

Предразсъдъците не могат да дадат реалистична картина и могат да резултират в дискриминация срещу хората, живеещи в бедност, и тяхното самоизключване. Това е причината поради която аз виждам темата на Четвъртата среща като толкова важна.

Дискусиите също така ще разглеждат как определени образи и възприятия на бедността влияят върху конструирането на Националните планове за действие по включване и как да се подобри това. Очевидно промените няма да станат изведнъж. Но е важно да се дискутира тази тема и да се предприемат първите стъпки в тази насока на Европейско равнище. Също така ще бъде от специален интерес да се види какви различия съществуват между страните-членки.

За да се направи тази Среща повече от еднократно събитие, всички участници трябва да разпространят резултатите от работата в техните организации и области и да придвижат дискусиата там още по-напред. Като организатор на следващата среща, Австрия ще направи всичко възможно да придвижи диалога напред в светлината на резултатите на тази Среща.

Преди да приключа, бих искала да повдигна проблем дискутиран миналата година, който също така е в дневния ред на Срещата през 2005: либерализацията на услугите и особено на социалните и здравните услуги.

Както знаете, Комисията въведе директива за услугите, известна като Директивата Болкешайн, покриваща всички услуги от общ интерес, включително социалните и здравни услуги.

Тя не успя да отчете различието между социалните услуги и другите услуги. Пазарът е по-малко важен по отношение на социалните услуги които, по дефиниция, се фокусират върху човешките същества и техните потребности.

Социалните услуги изискват персонално, непрекъснато и отговорно взаимоотношение.

Социалните услуги компенсират негативните ефекти на пазара.

Ето защо аз непрекъснато съм защищавала тезата, че здравните и социални услуги трябва да бъдат изключени от Директивата и аз се надявам, че това ще бъде резултата от дебатите по нея.

Аз се радвам да обявя, че Австрийското президентство ще организира Петата Среца в началото на май 2006 в Брюксел. Австрия е щастлива да следва традицията и да ви покани всички вас, които сте тук сега, да вземете участие в Срещата следващата година.

Г-жа Одил КУЕНТЕН, Европейска комисия, Генерален директор, Генерален Директорат по заетост, социални дела и равни възможности.

За мен Четвъртата среща символизира ангажимента на Съюза да работи срещу бедността.

Първо, защото бедността е насилие върху човешкото достойнство и фундаменталните права: Хартата за фундаменталните права признава правото “да се живее достоен живот”. Всички страни трябва да се опитват да превърнат това право в практика. Това е едно от най-големите предизвикателства пред социалните защитни системи. Комисията ще добави към усилията една нова инициатива за гарантираните ресурси, включително минимален доход.

Второ, защото социалната кохесия допринася за растежа, благосъстоянието и заетостта. Това е посланието, което Съюзът прие през март с прегледа на "Лисабонската стратегия". 25-те страни-членки трябва да имат предвид това, когато развиват своите "национални планове за реформи" през тази есен. На срещата на високо равнище на ръководителите на държавите и правителствата ще бъде представен годишен доклад за социалната кохесия, което показва политическото значение, което Съюзът придава на тези въпроси.

От декември 2001 година, последователните председателства на Съюза се опитваха да отразят този ангажимент, като ставаха домакини на тези срещи, включващи признати анти-бедност НПО. Европейската комисия винаги е подкрепяла тези инициативи, което показва жизнената необходимост хората, живеещи в бедност, да бъдат включени в политиките за справяне с изключването.

Европейската координация на националните политики по изключването се базира върху включването и мобилизирането на всички заинтересовани в тези политики.

За да успеят политиките, гласът на хората, живеещи в бедност, трябва да бъде чул. Действително, френският и холандският референдуми току що показаха че гражданите протестираха за да имат думата. Все още има много работа за вършене. Без да се подценява фактът, че в някои страни са се увеличили участието на хората, живеещи в изключване, и консултациите с неправителствените организации, които ги представляват, все още общо взето участието на хората, живеещи в бедност, е твърде ниско.

Страните-членки в частност, изглежда не развиват толкова действителни стратегически "планове за действие", колкото произвеждат обикновени описателни доклади. Планът за действие не е действително ефективен, ако не отразява гаранцията че възможно най-детайлизираните цели позволяват прозрачна колективна оценка.

Ясно е, че забавянето на икономическото развитие и увеличаването на безработицата радикално промениха политическия контекст на борбата срещу бедността. В някои страни броят на хората в риск от бедност, особено сред уязвимите групи, се увеличава. Менталното здраве, алкохолизма и наркоманията продължават да бележат и подкопават нашите общества.

Дискриминациите - множествени в някои случаи – са пречка за интеграцията на много хора, особено тези от малцинствените групи. В много случаи тези дискриминации се отразяват в изкривени възприятия и портрети, не на последно място в медиите. Докладът, представен днес, ясно се обявява срещу тези портрети и образи.

Важното, следователно, е да продължим да комбинираме един цялостен подход, който формира рамката на Европейската стратегия с един целеви подход към групите в най-големи трудности по начин, който отразява местните контексти.

Това също така означава свързване на борбата срещу изключването с борбата срещу дискриминациите, което може да се базира на една цялостна и ефективна Европейска регулативна рамка. Тя гарантира на всички индивиди,

където и да живеят те в Европа, една и съща защита от дискриминация независимо от пол, етнически или расов произход, религия, възраст, възможности или сексуална ориентация.

Всъщност Комисията току-що разкри своята стратегия да отстрани дискриминацията, включително множествената дискриминация в следващите годините. Така 2007 ще бъде Европейската година на равните възможности за всички. Но действието, фокусирано само върху елиминиране на дискриминациите, не е достатъчно за да се премахнат пречките с които се сблъскват някои малцинства и особено ромите. Необходимо е позитивно действие за да се постигнат значителни подобрения в тяхната ситуация. За тази цел Комисията ще създаде работна група от големи мислители, която да разгледа и препоръча подходи за стимулиране на по-добра социална и професионална интеграция за тези малцинства.

Борбата срещу бедността трябва също да бъде част от движението да се модернизира и реформират нашите социално защитни системи.

Това е защото “окопаването” на социалното изключване е голямо предизвикателство към тези системи, не по-малко отколкото демографското състаряване, например. Така тези системи трябва да бъдат реформирани като част от една наистина интегрирана стратегия с “обща цели” за пенсионните системи, борбата срещу изключването и здравните системи. Това е на път и ще бъде завършено през 2006.

За да бъдат успешни реформите трябва да преследват две паралелни цели: да осигурят ефективност и финансова жизнеспособност на социалната защита. Социалните услуги имат решителна роля в това отношение. Дискусиите показваха трудността в много случаи да се разграничат мисиите на тези услуги от техния легален статус и широко разпространената загриженост относно юридическата несигурност. Комисията работи по Комуникация, която ще доведе до известно изясняване на нормативната рамка, приложима за тези услуги и техните мисии.

Предишните три срещи направиха ясно значението на това да има достатъчни финансови и човешки ресурси, за да се създаде възможност за ефективно участие на хората, живеещи в бедност. Но, освен това, е необходимо да се предвиди и времето, необходимо за това участие, както и за нагласите за доверие и респект.

Надяваме се че неправителствените организации ще извлекат стимул от този процес, който изисква всички ние да помислим за стратегиите за борба с изключването, да поставим пред себе си цели и да допринасяме за тяхното осъществяване. “Организираното гражданско общество” не може повече да се задоволява просто да бъде опозиция; то трябва да бъде реален актьор в социалните политики.

Продължение на дискусиите от предишните три Среци

Някои от въпросите, повдигнати на предишните три срещи, останаха без отговор, особено тези за заетостта, дискриминацията и расизма, либерализирането на услугите и Европейската и национална подкрепа за участието на хората, живеещи в бедност. За да постигнем континуитет между Среците, тези въпроси бяха реформулирани и различни изказващи се се опитаха ако не да им отговорят, то поне да споделят своето мнение по тях или да ги осъвременят.

Г-н Йозеф НИЕМЕЦ,
Конфедерален секретар, Конфедерация на европейските профсъюзи /ETUC/

Хората, които са много далече от трудовия пазар, включително жени, които се сблъскват с особени препятствия, се нуждаят от специализирано обучение и подкрепа. Доколко Европейската стратегия за заетост се обръща към тази потребност и как може да бъде гарантирано, че стратегията дава достъп до реални работни места?

Фактите показват, че да имаш работа все още е един от основните начини да се избегне риска от бедност и изключване. Но макар че хората, изключени от трудовия пазар, са по-уязвими за бедността, ясно е че просто да имаш работа вече не е достатъчно да си извън бедността. Нарастващият брой на “работещите бедни” е причината, поради която ние се борим да подобрим достъпа до работни места и също така да поддържаме и подобряваме качеството на работните места.

Следователно, ние се противопоставяме на политиката, която ще кара хората да приемат която и да е работа на всяка цена и изискваме квалифицирани работни места, т.е. работа, в която индивидът се чувства реализиран и печели достойна заплата, която й/му осигурява ресурсите, от които тя/той има нужда за да издържа себе си и нейното/неговото семейство над линията на бедност.

Нещо, което е важно да се подчертае тук е, че Конфедерацията на европейските профсъюзи (ETUC) не разглежда управлението на социалното изключване като отговор. Ние се борим правителствата да гарантират, че ще превърнат бедността в история и най-добрата политика е превенцията. Тази борба е част от по-широка кампания за осигуряване на респект към човешките права на всички европейски граждани. От тази гледна точка, социалното изключване твърде често пречи на индивидите да упражняват напълно своите граждански и социални права. Тази Среца, следователно, се включва в дискусиата за бъдещето на Съюза, въплътено в проекта за конституционен договор, за бъдещето на Лисабонската стратегия и устойчивото развитие.

Конфедерацията е напълно ангажирана с тези дебати. Ние разглеждаме конституционния договор като осигуряващ юридическа рамка, която да изравни баланса в Европейските политики. Той превръща социалната кохезия и солидарността в цели и въвежда идеята за социалната пазарна икономика. Той увеличава юридическа сила на Хартата за фундаменталните права и, позволете ми също да кажа, правото да се води достоен живот, акцентирано от г-жа Куентен, представител на Комисията. Скорошното отхвърляне на този проекто-договор във Франция и Холандия е крачка назад в нашата борба за социална справедливост в Европа.

Конфедерацията споделя възгледа, че различните политики, които имат значение за постигането на целите на социалната кохезия не са адекватно свързани. Ние отчитаме със съжаление че социалното включване и защитата на околната среда вече не изглеждат приоритети на Лисабонската стратегия, така както тя беше ревизирана на Пролетната Среца на високо равнище през 2005. Това открито се обявява срещу анализите, показващи постоянни и ясни тенденции към нарастващи рискове от бедност. Фактът, че една четвърт от хората, които живеят в риск от бедност имат работа ясно показва, че повече работни места и повече растеж не означават непременно по-малко бедност.

Гледайки напред към Юнския европейски съвет, който ще приеме интегрирано ръководство за растеж и работни места, Конфедерацията се безпокои за потенциалното изкривяване, което се крие зад лозунга “нека работата да плаща”. Целият акцент тук е върху помощите и данъчната реформа, докато аспекта на “достойната и справедлива заплата” напълно липсва и искането да “се развият подходящи политики” от гледна точка на редуциране на броя на “работещите бедни” отпадна.

Но има и позитивни сигнали. Конфедерацията е удовлетворена да отбележи, че европейските министри на труда запазиха основния подход на Европейската стратегия за заетост, като отново включиха показатели и цели на заетостта и трудовия пазар, като участие в ученето през целия живот, мерки за “нов старт” за безработните, мерки за дългосрочно безработните, осигуряване на грижи за деца. Като не позволиха тези ясни цели да бъдат заменени просто с израз на добри намерения, те избегнаха предприемането на първата стъпка по пътя на създаване на работни места на всяка цена.

Бих искал да акцентирам върху ролята, която играят услугите от общ интерес, която може да бъде описана като “социална околна среда на работата“, а именно достъпа до жилище, здраве и образование. Това са жизнените средства за разчупването на бариерите на изключването. Аз съм съгласен с другите изказали се, че ние трябва да акцентираме върху риска, присъщ на третирането на тези услуги по същия начин както напълно търговските услуги, както предлага проекта на така наречената “Болкешайн” директива. Конфедерацията вярва, че това ще подкопае изпълнението на задълженията от публичен интерес към обществото. Ние вярваме, че бъдещата Комуникация на Комисията за социалните услуги ще адресира тези грижи по подходящ начин.

Накрая, смятам за важно да подчертая ролята на сътрудничеството между всички действащи, които са ангажирани на всички равнища - европейско национално и локално – в този процес на справяне с бедността. Партньорствата са важни за да се засилят възможностите на всеки от нас. Няма да има отстъпление в ангажимента на Конфедерацията да работи срещу социалното изключване и да засили тези партньорства във всички сфери на активност.

Г-жа Чери ШОРТ,
Комисия за расово равенство, Великобритания

Дискриминацията, включително половата дискриминация и расизма, е един от причинните фактори, които водят към бедност и социално изключване. Каква роля трябва да играят Европейския съюз и страните-членки за да се обърнат към тази реалност и как тяхната работа може да бъде засилена ?

Аз малко промених заглавието на моето изказване, защото аз не съм експерт за да говоря за ролята, която сега се играе от Европейския съюз или от правителствата на страните-членки при справянето с половата дискриминация и расизма.

Моята експертиза е повече при разбирането на расовата дискриминация и какво трябва да се направи за да се справим с нея.

Това на което ще наблегна днес е че Европейският съюз и правителствата трябва да признаят дискриминацията и расизма като:

- допринасящи фактори, които стоят зад много случаи на бедност
- бариери, затрудняващи хората да се освободят от бедността,
- допълнителни измерения на случаите на бедност, особено на тези в депривирани и маргинализирани общности,

Гледайки през тази призма, ние лесно можем да видим, че дискриминацията и расизма имат далеч стигащи последствия върху живота на много хора и общности, живеещи в Европейския съюз.

Ако има едно нещо, което правителствата в Европейския съюз могат да направят за да имат значителен успех то ще бъде:

- Въвеждане в сила на ефективни закони срещу всички релевантни форми на дискриминация.
- Публичен диалог от лидерите на правителствата и политиците, който се противопоставя срещу езика на изключването и чества силата, която може да се намери в различието
- Създаването на независими, адекватно финансирани органи като моята Комисия с отговорността да се поддържат индивиди, които се сблъскват с дискриминация и провеждащи свои собствени проучвания за да изискат по-обща промяна.

Разбирането на дискриминацията на базата на етничността, расизма и други неравенства е жизнено важно, ако искаме действително да се справим с причините за социалното изключване и бедността. Общо изследване показва, че черните, азиатските и китайските групи, живеещи в Британия, като цяло е по-вероятно да живеят под линията на бедност, да влизат и да излизат от бедността и е по-вероятно да преживяват относителна материална бедност и депривация в сравнение с бялото население. Но през 2001, около 33% от индийската общност живеят под линията на бедност. Този дял нараства на 40% сред черните семейства от Карибите и 50% сред черните африканци, докато дела на хората, живеещи под линията на бедност е само 25% сред населението като цяло.

Други признаци – като място на живеене, професия, равнище на образование – са важни и трябва да бъдат включени в целта за унищожаване на бедността.

Каква трябва да направим ?

Отговорът е ясен: страните-членки и Европейският съюз трябва решително да се справят с расовата дискриминация.

Аз бих предложила:

- Въпреки че Европейският съюз вече е развил много юридически средства за да се справи с дискриминацията, повече усилия трябва да се положат в тази насока. Жизнено важно е Европейският анти-

дискриминационен закон да бъде прилаган по-строго в страните-членки.

- Европейският съюз трябва да използва структурните фондове за да достигне до най-бедните групи и до най-устойчивите джобове на бедността.
- Срещите за така наречените *peer review* и консултации трябва да бъдат развити така че да възпроизвеждат добрите практики и да разпространяват опита на групи, сблъскващи се с дискриминация и расизъм.
- Страните-членки трябва да въведат мониторинг и оценка на това до колко са ефективни анти-дискриминационните политики.
- Повечето страни-членки също така се нуждаят от зрял дебат по расизма и дискриминацията срещу етническите малцинства.
- Публичната дискусия за ролята на имиграцията и за историята на етническите малцинства в Европа е част от един такъв дебат.
- Преди всичко, страните-членки трябва да целеположат антирасизма и равенството в основата на всички политически области, от заетостта и жилищата до образованието и транспорта.

Независимо от големия наличен потенциал в общностите на етническите малцинства, дискриминацията въз основа на индивидуалната раса, религия, цвят на кожата, етническа принадлежност, пол или комбинация от някои или всички тези характеристики продължава да резултира в материално и социално обедняване за много хора.

В заключение бих искала да кажа, че:

- Европа би трябвало да преследва целите за устойчив икономически растеж, основан на социална кохесия.
- Ключово за стимулирането на социалната кохесия е справянето с бедността.
- Ключово за справянето с бедността е борбата с дискриминацията и расизма.
- Ключови за такива действия от страна на правителствата са три неща:
 - Ефективни и силни закони
 - Вслушване в мощните гласове отдолу, които имат възможност да говорят за опита на тези, които се сблъскват с расизъм и дискриминация.
 - Ясни планове за действие, които всички могат да наблюдават и да проверят.

Г-н Раймонд МАЙС, Европейска комисия, Генерален Директорат по заетост, социални дела и равни възможности.

Какво ще бъде направено за да се противопоставим на либерализацията на услугите като водоснабдяването и електричеството и влиянието на конкуренцията по отношение на осигуряване на социалните услуги?

Какво трябва да бъде направено на Европейско равнище за да се гарантира минималното осигуряване на основни потребности (вода, електричество) и да се осигури достъп до качествени социални услуги?

Нови дискусии се водят от 2003 за услугите от общ интерес. Комисията лансира Зелена книга за да детерминира каква трябва да бъде нейната роля по

отношение на осигуряването на такива услуги. Зелената книга поставя въпроса каква роля трябва да има Европейският съюз по отношение на осигуряването на услуги от общ интерес. Дефинирането какви типове услуги са тези от общ интерес е от компетенцията на страните-членки и локалните и регионални власти. Но Европейският съюз има призната поддържаща роля, която трябва да изпълни. Резултатите от консултациите по Зелената книга бяха публикувани в Бяла книга, която адресира серия от проблеми, които са директно свързани с тези от Третата среща.

Либерализация на електричеството

Законодателството на Европейския съюз е в позиция, което дава възможност за отваряне на пазара на електроенергия. Но когато се прави това, трябва да бъдат дадени определени гаранции, че електрическият сектор ще продължи да осигурява тези услуги от общ интерес. Важно е тук да споменем Хартата за фундаментални социални права, която ясно показва, че Европейският съюз трябва да се отнася с внимание към достъпа до определени услуги от общ интерес. Законодателството се отнася до универсалните услуги. Това е ключово понятие, използвано от Комисията, в този вид законодателство. Концепцията за универсалните услуги постановява правото на всеки да има достъп до услугите, които се разглеждат като основни и като задължение на предоставящите услуги да направят услугите от специфични стандарти достъпни и налични за всички.

Директивата за електричеството постановява, че страните-членки трябва в частност да гарантират, че има достатъчно предпазни мерки за да се защитят уязвимите потребители, включително мерки в тяхна подкрепа. Страните-членки и националните регулатори в частност са отговорни за прилагането на тези принципи. Засилването на ролята на регулаторите е проблем на консултацията по Зелената книга, заедно с нарастващото участие на ползвателите в надзора над либерализираните сектори.

Водата е друг сектор на услуги. Директивата показва, че няма споразумение за наличието на Европейска рамка, подобна на тази за електричеството. Но, пазарът за осигуряване на вода е отворен в някои страни-членки. Някои смятат, че също е необходима рамка на Европейско равнище, докато за други това е твърде чувствителен сектор и Европейският съюз трябва да стои извън него. Но Европейският съюз вече се е ангажирал чрез законодателството за договорите за обществени поръчки и принципите на Европейския договор за не-дискриминация и пропорционалност също трябва да бъдат приложени. Така че се водят дискусии по отношение на сектора на водоснабдяването. Но, засега, все още страните-членки отговарят за решенията как да бъдат осигурявани услугите.

Независимо от това принципите на Договора се прилагат. Този факт произтече от дискусията по Зелената книга върху социалните и здравни услуги. Тук също няма рамкова директива. Очевидният факт е че няма либерализация на сектора на здравните услуги сходна на тази в сектора на електричеството. Също така Договорът се прилага към всяка услуга от икономически характер. Но това създава известна юридическа несигурност. Не само сред ползвателите и доставчиците, но също така и сред страните-членки. Прилагането на правилата

на Общността към такива услуги, особено правилата на вътрешния пазар и конкуренцията, трябва да бъдат изяснени. Комисията е взела това предвид и подготвя Комуникация, която ще разгледа ситуацията в здравните услуги. Комуникацията ще бъде базирана на това, което произтича от консултациите по Зелената книга. Законодателството на Общността има ясно и неоспоримо влияние за организацията и финансирането на здравните услуги.

Въпросът е, обаче, дали това влияние има негативно значение за целта на услугите и за модернизацията на здравните услуги наред с другите неща. Модернизацията тук не е относно финансирането, а относно адаптирането на услугите към потребностите. Ние трябва да определим дали юридическата рамка на Комисията е подходяща да даде възможност да се осъществи модернизацията.

Когато разглеждаме дали тя е подходяща за да даде възможност тези услуги да изпълняват своята роля и да се осъществи модернизация, тези услуги трябва очевидно да бъдат третирано различно от другите услуги от общ интерес, като телекомуникациите или транспортния сектор. Специфичната характеристика на тези услуги е че те са от по-общ интерес от другите, защото обслужва индивида. Те дават възможност да се реализират гражданските социални права на практика. Те също така са част от системата на здравна защита, което не е задължително случая с другите услуги. Налице е високо участие на ползвателите и включване на доброволци. Има специална структура за типа организации, които осигуряват тези услуги. Това е нещо, което изисква по-задълбочено изследване.

Комисията включва гражданското общество и страните-членки при подготовката на своята Комуникация, защото има съвместна отговорност когато става дума за услуги от общ интерес и, разбира се, още повече по отношение на здравните грижи и сектора на социалните услуги, които са отговорност на страните-членки и на локалните и регионални власти.

Гражданското общество и страните-членки бяха консултирани при разработването на Комуникацията на Комисията. Предполага се, че тя ще бъде публикувана тази година, и ще посочи области на потенциални трудности при прилагането на законодателната рамка за тези услуги. Но тя също така ще подчертае основната роля на социалните услуги в Европейския социален модел, който изисква специален интерес.

Г-жа Джудит РЕЗМЮВЕС,

Вице-президент на Комитета за социална защита

Какво може да бъде направено на Европейско и национално равнище за да се подтикнат страните-членки да подкрепят националните мрежи и структури, включващи хората, живеещи в бедност и социално изключване, и да прилагат механизми, чрез които да осигурят или увеличат тяхното участие в процесите на вземане на решения, които влияят върху техния живот ?

В Европейския съюз има бедност и изключване. Това са предизвикателства, които трябва да бъдат проучени; но в същото време се осъществяват промени в Централна Европа особено при прехода от 80-те в 90-

те години. Те показват определени специфични белези на бедност в новите страни, където тя вече се отразява не само върху традиционните групи като възрастни хора, сираци и вдовици. Нарастващият брой хора, които не са нито толкова млади, нито толкова стари че да не работят, но въпреки това са изключени от трудовия пазар, сега също живеят в бедност. Социалните, икономически и политически промени през 90-те доведоха до далече достигащи промени в живота на унгарците. Това е вярно за повечето нови страни-членки на Европейския съюз. Тези промени понякога се оказваха положителни, но също така имат много негативни ефекти. Премахването на едностранната политическа система доведе до въвеждане на демокрация в тези страни. Но промяната към пазарна икономика доведе до това да се предприемат икономически мерки. Трудовият пазар се промени. Системите за социална защита бяха безпоощадно намалени с негативно влияние върху хората.

Правителствата може да са поели ангажимента да се борят с бедността, но резултатите не са окуражаващи. Добрата воля не е достатъчна; трябва да се осигури политически диалог между правителствата, социалните работници и различните ангажирани актьори. Неправителствените организации имат ключова роля тук, не на последно място за защитата на Европейския социален модел и социалната кохезия. В тази връзка, ЕАПН действа като съвестта или като балансираща сила в рамките на Европейския съюз. Тя също така е източник на информация. Мрежата ще направи възможно присъединяването и включването на някои групи, живеещи в бедност.

ЕАПН стимулира капацитета за лобиране. Но трябва да се осигурят ресурси, за да се даде възможност на хората в мрежата, които живеят в бедност, да имат глас и да бъдат информирани на своя език.

Ресурсите за сега са локализиращи на местно равнище, но те са недостатъчни и тяхното използване се диктува от локалните политики. Така че работата трябва да се осъществи на това равнище.

Гражданското общество работи по същия начин, както и по-широкото общество: има индивидуални интереси, специфични очаквания и някои хора са по-добре материално от други. Понякога, техните идеи доминират и това не винаги е добре. Интересът на голямото мнозинството е това, което обикновено има значение: следователно, да се чуе гласа на групите по места също е важно.

Ситуацията в страните-членки, представени от националните делегации²

Австрия

400 000 са тези, които търсят работа, а предлаганите работни места са само 25 000.

Паралелно на brutния вътрешен продукт, бедността се е увеличила от 10% на 13.2% през последните три години. Чистите доходи на безработните

² Информацията е подготвена от делегатите преди Срещата

постоянно падат. Разходите за жилище, храна и здравни грижи се увеличават. Националните планове за действие не са подобрили ситуацията.

Това от което австрийците имат нужда е институционализирано представителство на безработните, което да спонсорира инициативи на местните безработни. Сред политиците има нарастващ интерес към такава институционализация, което би трябвало да се проследи много внимателно.

Целта е да се стигне до закон (включително структурно и финансово обезпечаване), подобен на този за “омбудсмана”.

Белгия

Белгия е просперираща страна. Световната банка я поставя сред 20-те най-богати страни в света. Но 13% от населението живее в бедност с доходи под 60% от медианния доход в страната. Това означава 772 евро на месец за един човек и 1622 евро на месец за семейство от четири човека (двама възрастни и две деца). Броят на работещите бедни се увеличава в резултат на увеличаването на временната заетост, ниско-доходната работа и краткосрочните договори. Общият брой на безработните (60 000) се увеличава. Секторът на социалната икономика е бил приоритет през последните години за белгийското правителство.

Социалното осигуряване е основна крепостна стена срещу бедността. Без социално осигуряване, 38% от населението би живяло в бедност. Но равнището на помощите се оценява като твърде ниско по принцип. Достъпът до здравни услуги остава проблем. Нараства броя на хората, които задлъжняват поради нарастващите разходи за здравни услуги.

- Белгия има остър жилищен недостиг.
- Либерализацията на енергийния пазар е непрекъсната във Фландрия (северната част на страната) от 2001г.
- Има много устойчиви неравенства в образованието.
- Нараства броя на имигрантите без документи в Белгия, които са основните жертви на много видове експлоатация.

Белгия има широк доброволен сектор във всички сфери, включително бедността. Участието на хората, живеещи в бедност, се разглежда като основно за справяне с бедността. Федералното правителство и различните регионални правителства имат споразумение за сътрудничество за включването на всички заинтересовани, особено на хората, живеещи в бедност, и техните организации.

България

България има много високо равнище на бедност и неравенства, включително подоходни неравенства. Правителството прави реални усилия да намали бедността, обаче те имат специфични ефекти: политиките се базират на теориите, че богатството постепенно ще се “процеди” към бедните. Резултатът е че подобрението започва отгоре надолу и първият ефект е да се подобрят доходите на средната класа.

Локалните и национални политици демонстрират загриженост за бедността, но обясняват мащаба ѝ като неизбежен резултат от дълбоката икономическа криза. Тяхното единствено решение, следователно, е да се ускори

икономическия растеж. Но, независимо от значителния растеж на брутния вътрешен продукт, бедността в България не е намаляла. Малък брой общини са примери за успешни действия. Те ефективно използват своите ресурси за да се опитат и приложат комплекс от социална защита и подкрепящи мерки за своите граждани.

Основната надежда за бъдещи подобрения е в Структурните фондове, комбинирани с потенциала на местните общности да стимулират развитие.

Кипър

Позитивното лице на кипърската икономика не разкрива реалността за определен дял от населението. Влизането в Европейския съюз може да влоши ситуацията, особено с прогнозираното нарастване на безработицата. Почти една трета от пенсионерите получават само минималната пенсия, която е равна на половината от цифрата за минимално необходимото.

Самотните родители, особено неомъжените майки се сблъскват не само с бедност, но също така и с изключване, тъй като общественото мнение все още има “морален” манталитет, който не приема родителството извън брака.

Няма механизъм за участие на хората, живеещи в бедност.

За младите хора, произходът от бедно семейство е депривилигирано само по себе си. Училището е безплатно, но тези деца нямат достъп до извънкласните или платени дейности.

Създаването на асоциации увеличи осъзнаването сред хората, живеещи в бедност, за техните права и възможности да упражняват силен натиск, за да могат да се променят законите, политиките и практиките. Кипърският Детски Парламент, действащ постоянно от 2001, е стъпка към това участие.

Чешка Република

Чешката Република има общ недостиг от обикновени и социални жилища, липса на възможности за заетост за по-възрастните хора и дискриминация към ромската общност на трудовия пазар. Решаването на социалните проблеми не е основен приоритет на Правителството. На индивидите е оставено да предприемат временни мерки, като домовете, подкрепяни от Фондацията Наджа, хосписи за майки и деца (семейства с един родител), улични вестници.

Съществуват планове за бъдещето като:

- Коопериране и обмяна на знание и добри практики между чешки групи и международни асоциации
- Фокусиране върху човешките права
- Придвижване към центрирана около хората социална система.

Финландия

Социалните неравенства нарастват. Финландската делегация смята, че е налице повече абсолютна бедност в новите страни-членки; но че релативната бедност нараства с нарастването на безработицата в “стара“ Европа. Създаването на нови работни места няма да бъде достатъчно, ако социалната защита се подкошава и заработваните заплати на осигуряват жизнения минимум.

Решението не е във въвеждането на конкурентност в социалните и здравни услуги, което може да доведе до смърт на хора, които се нуждаят от социални услуги. Идеологията на непрекъснатия растеж е към края на своя път. Доходите трябва да бъдат разпределяни по равномерно отколкото по-рано, за да осигурят психологическото благосъстояние на хората.

Разширяваща се Европа не е ценност сама по себе си, освен ако не може да изпълни своите обещания към гражданите. Минималното искане е достатъчен гарантиран доход, за да се живее достоен живот. Европейският съюз съществува за своите граждани, не за самия себе си.

Франция

Ситуацията е както следва:

- Недостатъчно държавно, локално и регионално финансиране от правителството за анти-бедност организациите.
- Проблеми за достъпа до пазара на работни места.
- Проблеми за достъпа до жилища
- Хората под 25 години нямат право да претендират за гарантирания минимален доход
- Административна регулиране на чужденци без правилната работна виза.
- Устойчиво увеличаване на поведението на зависимост.
- Непризнаване на образователните квалификации.
- Недостатъчни човешки ресурси (социални работници).
- Достъп до регистриран адрес за целите на благосъстоянието.

Но също така има позитивни аспекти като:

- Акт 2002-2 въвежда правото на хората, живеещи в бедност, за достъп до право да бъдат чути като въвежда “съвет на общностния живот“, харта на добрите практики, справочник.
- Установено е сътрудничество със социални работници (диалог, активно изслушване, последващи действия, подкрепа).

Има също така оптимистични перспективи като:

- Въвеждане на национално законодателство за справяне с изключването и стимулиране на социалната кохезия.
- Развитие на начини за достъп до заетост, жилища, образование, обучение и здравеопазване, които уважават индивидуалното достойнство и автономията.
- Въвеждане на участие и представителство на хората, живеещи в бедност, в различни културни, спортни и политически органи.
- Желание за промяна в публичното възприемане и нагласата към хората, живеещи в бедност.

Германия

Политическите и индустриални лобита в Германия с години дискутираха възможността да се установи сектор с ниско заплащане, в който хората ще бъдат принудени да приемат работни места, които няма да им гарантират минимална работна заплата. Бедните са манипулирани, докато натискът върху хората, които все още са на работа, се увеличава. Новите закони вече не се занимават с осигуряването на участие в обществото и гарантирането на сигурност за хората в нужда.

Новите закони целят да превърнат правото на помощ в зависимо от приемането на какъвто и да е вид работа. Има 5 милиона безработни и 400 000 свободни работни места! Диалогът за социалното участие беше спрял, препятствайки дискусиите за бедността и изключването да се придвижи напред!

Новата германска социална политика, следователно, пропусна години усилия от страна на организациите, които работят за да може правата на хората, които са в бедност, да бъдат взети предвид!

Гърция

След няколко срещи на гръцката мрежа, беше решено да се фокусираме върху менталното здраве, което е фактор на изключване. Подготовката за Четвъртата среща беше свързана с усещания за безсмисленост в резултат на негативния опит, който имаха делегатите от срещите с политиците. Те вярват, че политиците дори когато твърдят, че обръщат внимание на гласа на бедните, не го вземат предвид при правенето на политики. Следователно, те са убедени, че същото нещо ще бъде повторено на Четвъртата среща.

Унгария

10% от населението живее в бедност и големият проблем е в нарастването на бедността. Делегацията за Четвъртата среща се състои от хора, които имат опит като безработни, самотни родители, незаети и дискриминирани (ромската общност). В подготвителните срещи, делегатите говориха за опита си в бедността в своя всекидневен живот. Те описваха своите отношения и опит със системата на социалните услуги и своите личностни отношения с осигуряващите социални услуги.

Посланията, които произтекоха от подготвителните срещи са:

- В началото, ние бяхме убедени, че проблемите са еднакви за всеки, но, към края, ние разбрахме, че различните ситуации изискват различни решения.
- Нека да се борим срещу изключването!
- Ние не сме малцинството.
- Ние се нуждаем от помощ.
- Нашите деца също искат да учат и да работят.

Италия

Политиката и участието често съществуват отделно в Италия. Политиката трябва да работи за гражданите, да отговаря на общностните потребности и да планира интервенции по социални проблеми. Участието е персонално право, което позволява на индивидите да влияят върху политическите процеси и да изразяват своите възгледи. За нещастие, това не се случва. Италия е страна без осигурен минимален доход. Разработени са схеми, но само на местно или регионално равнище.

Политиците говорят за социално благосъстояние, но, в действителност, много потребности не се посрещат и има нарастващи социални проблеми.

Участието от страна на гражданите в обществения живот все още е твърде далеч от постигането си в Италия. Акт № 328 от 2000г. за постигането

на интегрирана система на социални услуги започна да действа в някои области след 5 години, както е случая с участието; но локалните социални услуги се намират в един проблемен период, резултат от дълбоката икономическа криза, и така не могат да се осигурят основни услуги.

Политиката и участието трябва да бъдат свързани и потребностите на хората, живеещи в бедност и изключване, трябва да бъдат адресирани бързо. Това зависи от нарастващото осъзнаване на хората и отговорността по отношение на техните права/задължения и да се търси развитието на курс, в който хората не са изоставени.

“Бедните не могат да чакат”.

Латвия

Хората, живеещи в бедност, и тези в контакт с тях докладват за трудности главно в селските региони:

- Големи различия в благосъстоянието между Рига и селските области
- Безработица в селските райони и миграция към Рига за намиране на работа.
- Малко семейни помощи
- За възрастните хора, предишната добре развита пенсионна система вече не работи; за да се възстанови ще са необходими години, тъй като размерът на пенсиите е свързан с заплащанията, наред с други неща.
- Достъпът до образование е проблем.
- Миграция към Европейския съюз за ниско платени работни места, за да могат да изпразват спестяванията си на останалите в страната.

Една добра инициатива, която се провежда от няколко години, е така наречената “заплата за майки”. За първата година след раждането на дете, майката получава помощ почти равна на нейната предишна заплата, поддържана приблизително на нивото от 557 евро. Това е постижение на Асоциацията на селските жени.

Друго постижение е адаптирането на работни места за хора с увреждания.

Проекти :

- Обучение в занаяти в селските райони
- Обучение в предприемачество в селските райони
- Обучение в Интернет търговия

Люксембург

Люксембургската делегация е от работна група на CFFM (Център за жени, семейства и семейства с един родител) на Семейства с един родител, която се ръководи от неправителствена организация (Femmes en Detresse).

90% от семействата с един родител са с жена глава на семейството, факт, който се прикрива от неутралното наименование семейство с един родител. В повечето семейства, жената е тази, която се сблъсква с несигурност, поради неравното разпределение на семейните и работни отговорности и домакинските задължения.

За една майка да спре работа или да работи по-малко часове може да бъде съвместно решение, но, в случай на развод, жената ще е най-много изложена на риск!

Финансова бедност след развод: такси за адвокати, подкрепа за детето и издръжка.

Когато става дума за здравето и бедността, трябва да бъде въведено директно плащане на осигуряването на консултации на външни клиенти, поне за тези в нужда (нарастващ брой от хора в Люксембург пренебрегват здравните грижи защото не могат да си ги позволят). Но социалните работници могат да дадат ваучери за визита при лекар!

Децата, които се отглеждат в депривилигирован дом ще имат лошо здраве като възрастни.

Налице е също така бедност сред вдовиците.

Министерството за семейството и Femmes en Detresse сключиха споразумение за коопериране за даорганизират “Зимна кампания“ за да подпомогнат възрастните бездомни, които подават молби в Центъра, тъй като не могат да си намерят място в общежитие.

Femmes en Detresse създаде два центъра за грижи за деца:

- S.K.K.D. (Service Krank Kanner Doheem) осигурява домашни грижи за болни деца.
- Kannerhaus осигурява грижи за деца по време на визити при лекар, пазаруване, обучителни курсове, училищни ваканции и в спешни случаи.

Има планирани проекти на национално равнище, в частност с Министерството за равни възможности и коопериране със сходни мрежи на международно равнище.

Холандия

Холандската делегация се състои от един безработен, с ограничена работоспособност, домакиня, човек с увреждания, човек, който се грижи за семейството си и домакиня с бебе, която не може да присъства на тази среща, защото нейното бебе е болно. Като много други, тези хора са маргинализирани от общността живот чрез липсата на ресурси.

Най-честите проблеми произтичат от стереотипи :

- Очевидно здрава жена
- Паразити
- Глупав

Най-лошото нещо е да не те разглеждат като пълноценен гражданин, което те обезценява.

Позитивното за двама от членовете на делегацията, е било членството в Комитет на ползвателите към местния Съвет – участие на потребителите! Те са изказвали своето мнение по въпроса как трябва да се ръководят социалните дела. Участието в услуги за хора с минимален доход добавя усещането за собствената ценност.

Делегацията се надява, че ЕАПН–Холандия, заедно с политиците, ще бъде в състояние да изпълнява обучителни проекти за експертите на предна линия, както и локални планове за действие.

Норвегия

Около 9% от населението живее на линията на бедността (по Европейската дефиниция). Между 1999 и 2003 бедността е нараснала с 36%; По показател 50% от медианния доход (стандарта на ОИСП), бедността е нараснала с 25% между 2001 - 2003 г. Норвежците имат нужда от минимален доход калкулиран по стандартния бюджет на домакинствата (Национален институт за изследване на потребителите); Всеки, който живее под линията на бедността има право на гарантирана финансова подкрепа.

Когато става дума за участие, налице е разрыв между желанията, обявени от правителството и реалността; агенциите по пенсии, труд и социално осигуряване в Норвегия бяха обединени в една голяма организация и Алиансът за благосъстояние (неправителствена организация) ще работи усилено за да въведе участието на ползвателите в нея.

Приоритетите на Алианса са да :

- премахне бедността,
- повиши участието на ползвателите,
- подобри качеството на живот и условията за групите членове, и
- подобри финансовите и работни условия за организациите членове.

Участието е едно – ако не и най-важното – средство за реорганизиране на системата на благосъстояние. С други думи, ако участието не успее, анти-бедност политиките също няма да успеят.

Полша

Полската делегация се състои от хора, които живеят в бедност и социално изключване. Някои имат дълга история на улицата или с алкохолизъм; други са имали трудно детство, били са безработни или бездомни.

Тези хора сега имат временно убежище или жилища, обучават се, включени са в публикуването на улични вестници, в селскостопански кооператив, в магазин за дрехи втора употреба и т.н.

Опитът на всички полски участници показва, че ограниченията на средата и личните слабости могат да бъдат преодоляни. Те показват, че изключването може да бъде преодоляно и че интеграцията в работата и обществото е възможна. Те са живи примери на добри практики, което им е дало възможност да “ застанат на собствените си крака “.

Португалия

ЕАПН – Португалия

- развива дейности, основани на децентрализиране и изграждане на регионални мрежи, които съставят националната мрежа. Беше решено че регионалното устройство е най-добрият начин да се достигне до местно равнище и да се мобилизират асоциациите.
- цели да продължи диалога посредством начина, по който е създадена

- ще инвестира колкото е възможно в национална, регионална и местна работа с медиите като средство да се даде глас на участниците в Четвъртата среща, като приеме тяхната роля на представители на по-широката общественост.

Ще бъде интересно да се разпространят резултатите от изследването на публичното възприятие и образа на бедността сред по-широката публика.

ЕАПН – Португалия цели да максимализира участието в своите дейности посредством други заинтересовани страни: правосъдие, заетост, здраве, образование и обучение, имиграция, развитийно коопериране и т.н. Ако е възможно ЕАПН – Португалия ще покани национални/регионални политици, ангажирани с НПД-включване за да осигури континуитет на Стратегията за включване на национално равнище.

Испания

Социалното изключване няма едно единствено лице или една единствена причина. Един от видимите симптоми на изключването е липсата или отсъствието на участие в областите на взаимодействие на обществото и живота на хората.

Възгледите на хората, живеещи в бедност, не се уважават от останалата част от обществото. Това отчасти се дължи и на собствения образ на хората в бедност и отчасти на образа за тях от страна на другите.

“Ние сме повече от това, което те виждат “. Хората, живеещи в бедност, са повече от външния вид, който показват.

Да се опитваш действително да познаваш някой означава внимание, уважение и грижа и никога не е 100% сигурно че ще постигнеш това. Хората, живеещи в бедност, трябва да получат възможност да бъдат опознати такива, каквито са в действителност, зад техния образ или стереотип, и те трябва да дадат възможност на другите за това. Това, също така, означава да се осигури изслушването на мненията на хората, живеещи в бедност, за нещата, които са важни или значими за тях. Накрая, трябва да има гарантиран респект за равни права и възможности за тях.

Швеция

Шведските делегати имат различни жизнени курсове – собственик на фирма, самонает, мениджър, с работа, семейство и т.н. Това, което в Швеция се нарича “живота на Свенсън“ (= на обикновен живот). Поради множество причини – финансов провал, болест – сега те живеят под линията на бедността. И тримата са имали различни контакти със социалните услуги, здравните услуги и бюрата по труда. Всички сега са безработни.

Схемата за “достоеен живот“ е партньорство между неправителствена организация, VERDANDI, и различни социални услуги в Йорebro. Това е проект на Европейския социален фонд. Идеята на проекта е участниците да се кооперират на края на проекта през декември. Това е проект за дългосрочно безработни и хора с намалена работоспособност, които се разглеждат като хора, които са твърде далеч от трудовия пазар.

VERDANDI е създадена през 1896 като протестно движение срещу социалната несправедливост и преобладаващата нагласа, че индивидът е

единствено отговорен за алкохолизма, вместо да се разглежда като жертва на нечовешки условия, несигурност и други обстоятелства.

Още от самото начало VERDANDI – като независима организация в трудовото движение – цели да подобри работните условия и заплатата като стимулира жилищата, образованието, 8 часовия работен ден и универсалното избирателно право.

Представяне от Еврочайлд

Еврочайлд³ е мрежа на организации за децата и младите хора. Тя работи следвайки принципите на Конвенцията на ООН за Правата на децата. Еврочайлд стимулира благосъстоянието и правата на децата и младите хора на Европейско и национално равнище. Цифрите показват, че в Европейският съюз 19% от децата на възраст от 0 до 15 години са в риск от бедност в старите страни-членки, и 20% в новите 10 страни-членки. Бедността не само вреди на развитието на децата в термините здраве, образование, психо-социално състояние, участие в културата, спорта, дейностите за почивка, но, също така, подкопава бъдещите перспективи и жизнени шансове.

Детската бедност не се отнася само до уязвимите групи деца и млади хора. Тя е “хоризонтален” проблем и трябва да бъде целеположена в процеса на националните планове за действие. Децата и младите хора трябва да бъдат признати като актьори в процеса на националните планове за действие и тяхното участие да бъде улеснено.

Националните планове за действие трябва да бъдат насочени към индикаторите на детската бедност, основани на информация за това какво децата и младите хора смятат, че е важно за тях.

Еврочайлд, следователно, призовава политиците и другите заинтересовани страни да засилят своите усилия за ангажиране на социално изключените деца и млади хора.

Андре, млад, 16 годишен кипърец, разказва нейния живот:

Аз съм 16-годишен ученик. Моето семейство се развали когато родителите ми се разделиха преди 10 години. Те не са официално разведени, но аз не знам къде е моя баща и какво прави. Моята майка е болна и не е възможно да работи. Ние живеем на помощи, които са толкова ниски, че не могат да покриват нашите потребности.

От 10-годишен аз работя по време на лятната ваканция, за да мога да изкарвам пари за себе си, но аз не мога наистина да си купя това, което искам или да направя нещата, които другите деца на моята възраст правят. Аз нямам компютър и често се чувствам в неизгодно положение в сравнение с моите връстници и смятам, че имам по-малко шансове за добро образование. Аз най-вече стоя в къщи защото не мога да си позволя да излизам навън с моите приятели.

³ Международна неправителствена организация.

Никога не съм се чувствал дискриминиран в училище – и аз се чувствам щастлив от това – но много деца са подложени на дискриминация и изключване в училище.

Нашият основен проблем е в това, че възрастните не ни слушат, не ни позволяват да говорим и не се интересуват да чуят нашите виждания. Нашите проблеми не ги интересуват и обикновено те смятат, че като решат “семейните проблеми”, те са решили и нашите също. Това не е вярно. Ние искаме да бъдем изслушвани по проблеми като равните възможности в образованието, почивката, социализацията и действителното включване в обществото като равноправни членове.

Дискриминация е когато другите критикуват това, което мислиш или как се обличаш, пренебрегват те, защото си по-малко способен, защото се забавляваш с “различни” неща. Това ни кара да се чувстваме изключени и намалява нашето самоуважение, тъй като ние научаваме, че не сме приети.

Към нас не се отнасят с уважение в училище. Образованието е само “уроци и изпити”. Въображението, свободната мисъл и разбирането нямат значение. Ние искаме образователна система, в която възрастните да не разчитат на своята власт, а в която има взаимен респект, разбиране и обучение.

Накрая когато вие призовавате за “мерки за семейна подкрепа” се спомнете, че семействата включват деца както и възрастни.

Ние искаме финансова подкрепа

Ние искаме работа за нашите родители

Ние искаме почивка и дейности за всички

Ние искаме образователни възможности, независимо от нашите финансови възможности.

РАБОТНИ СРЕЩИ⁴

Имаше пет работни срещи, състоящи се от :

- **Делегати** от 22 страни-членки и Норвегия и България. 89% от тях са хора в бедност, носейки опита от своя живот (семейства с един родител, хора без

⁴ Думите *в италик* са тези, които са казани на Срещата

работа, бездомни, хора с увреждания, регистрирани безработни, болни, мигранти, хора от малцинствата и т.н.).

- **“Поканени гости”** представляващи различни Европейски и национални официални агенции, включени в борбата с бедността и социалното изключване.

Работните срещи бяха така устроени, че да стимулират дискусии по образите и възприятията на бедността:

- които се поддържат от различни групи от ключови контакти (практици в социалните услуги, правителствени служители, изследователи, политици...),
- портретирани в медиите , и
- в Националните планове за действие за социално включване (НПД-включване)..

Всяка работна среща завърши с резюме и въпроси или препоръки, подготвени за доклад на пленарната сесия, последван от дебат.

Изказванията на поканените гости⁵ на пленарната среща могат да бъдат намерени накрая на този раздел за работните срещи.

РАБОТНА СРЕЩА 1

Белгия, Кипър, Гърция, Холандия, Полша, Португалия, Великобритания.

Поканени гости: представители на Австрийското министерство за социално осигуряване, поколения и защита на потребителите, Люксембургското министерство за семейството и интеграцията, Комитета за социална защита на Европейския съюз, Пенсионната служба на Великобритания, Университета в Антверпен, Белгийската служба за интеграция и анти-бедност, Комисията за расова равенство на Великобритания, Европейската федерация на националните организации, работещи с бездомните (FEANTSA).

Възприятие :

- *Да бъдеш беден означава да бъдеш стигматизиран*
- *Бедността на жените до голяма степен се пренебрегвана, защото те я крият.*
- *Векове бедността е имала негативен образ, който все още се култивира, защото бедността трябва да създава страх. Портретираният образ е вреден за хората, които са бедни.*
- *Ние имаме за председател на срещата човек, който говори за бедността повече от 50 години; това показва, че е време да се действа.*

Ключови контакти

- *Семействата с един родител са отбягвани в Гърция.*
- *Бежанците, търсещи убежище, са разглеждани като мръсни крадци на дребно, когато искат да вземат участие в икономиката на страната.*
- *Наемните работници в центровете по благосъстоянието винаги превръщат бедността в паричен проблем.*

⁵ Поканени гости: старши Европейски и национални служители, Европейски и национални политици, представители на Европейски институции и комитети, членове на пресата.

Практиците в социалните услуги трябва да бъдат в контакт с хората, живеещи в бедност. Проблемът е че някои от тях нямат съответното обучение и разглеждат хората като неща. Те трябва да разберат какво се случва. В Полша беше формирано лоби, за да се направи това, да се подпомогне хората да бъдат обучени да гледат на нещата различно. Важно е не да се хвърлят пари на хората, а да се променят нагласите.

Практиците в социалните услуги трябва да бъдат квалифицирани и хората, живеещи в бедност, трябва да се включат в тяхното обучение. Белгия има програма за “експерти с опит“ за обучаване на хора, живеещи в бедност, да бъдат посредници между представителите на службите и хората, живеещи в бедност. След четири годишно обучение, те са в състояние да използват своя опит за професионална изява.

Медии

- *Пресата е твърде много ангажирана с реалити шоу, спектакли, разтърсващи лоши новини.*
- *Бедността не повдига рейтингите.*
- *Медиите плащат на хората, живеещи в бедност, да вземат участие в предавания- изповеди.*
- *Медиите се интересуват от бездомните през зимата.*
- *Медиите не се опитват да разберат какво тласка хората в бедност. Те правят репортажи за индивиди, които могат да не се държат както трябва.*

Трябва да се развиват стратегии, например, да се обърне внимание на Европейските срещи, за да се постигне едно покритие от медиите.

Как да се подобри образа?

Някои предлагат да се представят позитивни описания на живота на хората, живеещи в бедност, по телевизията и във вестниците. Хората, живеещи в бедност, например, не бива да се разглеждат като необразовани. Целта е да се външния свят да се подтикне да има безпристрастна нагласа.

Други настояват да няма нищо общо със сензациите, като се отказва да се взема участие в програми от типа на реалити шоу.

Медиите трябва да бъдат окуражени да описват условията, които водят до социално изключване, което означава журналистите да бъдат “обучени”. Тогава те могат да се оттеглят от сензациите и стигматизирането на групи като малцинствата.

Стратегиите и методите, които могат да допринесат за позитивен образ могат да включат неправителствени организации, организиращи свои собствени медийни събития, като пресконференция или публична демонстрация.

Друга възможност е да се свържат с журналистите, и да ги превърнат в съюзници, чрез създаване на специален доклад, както е направено в Белгия, например.

Друг пример от Полша: неправителствените организации са представили хора, които получават място в обществото чрез спорта.

Важното нещо е да се представи позитивното!

Хората, живеещи в бедност, са про-активни. Те се борят и се сблъскат с липса на респект, те се борят да живеят и дават най-доброто от себе си. Така, пресата може да следи едно семейство за един месец или два и да покаже как то се справя.

Някои групи издават свои собствени вестници за да създадат позитивна нагласа за образа.

НПД

- *Широката общественост не беше включена в развитието на НПД*
- *Повечето хора никога не са чували за НПД*
- *Няма нищо за хората, живеещи в бедност, в документите. Не е лесно да се работи с тях.*
- *Всяка страна поставя свои собствени приоритети в НПД, но те се различават в различните страни.*
- *Текстовете включват важни неща, но те често са представени по един недостъпен начин.*

Основните проблеми, повдигнати във връзка с НПД са: липса на консултации или участие от гражданското общество в тяхното изготвяне. НПД в момента са непознати и недостъпни за широката общественост.

ПРИНОС КЪМ ПЛЕНАРНАТА СЕСИЯ

Споделените опит и наблюдения посочват едно и също нещо: че независимо от подобрената икономическа ситуация, разрывът между богати и бедни се разширява в много страни. Делегатите от представените на работната среща страни акцентираха, че добрият икономически растеж не означава повече социално включване и по-малко безработица. Те многократно изтъкваха специфичните трудности, с които се сблъскват децата, младите хора и семействата, както и възрастните. Бедността е устойчива и се предава през поколения. Така деца, които са живяли в бедност срещат много голяма трудност да се отскубнат от нея и съществува голям риск бедността да се “предаде” от едно поколение към следващото. Те също така отбелязват, че етническата и расовата дискриминация, за съжаление, доминират в нашите общества, етикийки някои социални групи с негативни стереотипи като ги изключват или засилват тяхното изключване.

Обаче порочният кръг може да бъде разчупен. Делегациите споделиха множество добри практики като: обществени грандове за обучение, наличие на смелост да се обърнеш към Парламента и пресата, подкрепа за нови предприемачи чрез официално признаване на социалните кооперативи и общностно базираните предприятия, и стимулиране на създаването на работни места за хората, живеещи в бедност, чрез създаване на кооперативи.

В процеса на дискусиата бяха идентифицирани различни проблеми, свързани с възприемането на бедността в обществото.

1. Делегатите дискутираха контактите с практиците в социалните услуги⁶; тъжното заключение беше, че хората, живеещи в бедност, твърде рядко усещат уважение към тяхното човешко достойнство и се чувстват като в капан в “бюрократичната машина“, третирани като обекти вместо като субекти. Практиците в социалните дейности могат да научат много от хората, живеещи в бедност, но тяхното обучение трябва да включва обучителни курсове “на място”.
2. Бедността не е “секси“ тема за медиите. Медиите не се опитват да представят надеждна информация за бедността; те нито обясняват какви са нейните причини, нито какво може да се направи в това отношение. Рейтингите на аудиторията/цифрите за тиражите подсилват търсенето на “сензации“, така че бедността се покрива само “накратко” или в раздела “други новини“, или в специално време, като през зимата или на 17 –ти октомври⁷.

Но, делегатите подчертаха, че не всички медии са еднакви и че има журналисти, които се опитват да представят един честен образ. Това са тези, които заслужават интервюта и доверие. Хората в бедност могат и трябва да представят образ не като жертви, а като действащи в рамките на самоподпомагачи се групи, кооперативи, спортисти, и т.н. Те също така могат да създадат свой собствен медиен образ като публикуват и разпространяват свои собствени вестници.

За Националните планове за действие, делегатите смятат, че са много полезни и трябва да се работи с тях, но че са много малко разбрани в европейските общества. В много страни правителствата нямат политическата воля да се консултират. Поради това делегациите призовават правителствата:

- за повече консултации и участие от страна на гражданското общество при развитието на НПД. Това ще увеличи тяхната прозрачност и ще подпомогне изясняването на техните приоритети.
- за повече усилия от страна на правителствата за да станат НПД достъпни и по-разбираеми за гражданското общество.

РАБОТНА СРЕЩА 2

Франция, Швеция, Норвегия, Финландия, Великобритания, Белгия, Малта, Естония, Ирландия, Испания.

Поканени гости: Федерално министерство на социалното осигуряване, (Австрия), FEANTSA

Възприятия

- *Бедността е да нямаш ресурсите за да бъдеш пълноправен член на обществото.*
- *Ти живееш в бедност, когато нямаш достъп до фундаменталните права.*
- *Да бъдеш беден не означава, че не трябва да бъдеш гражданин.*

⁶ Разбирано в широк смисъл като социални работници, работници на място, обществени служители, граждански служители и т.н.

⁷ Международен ден на ООН за премахване на бедността.

- *Не само хората, живеещи в бедност, я крият. Някои хора не искат да я видят.*

Ключови контакти

- *В Швеция става все по-трудно да се понася социалната бедност в сравнение с икономическата, защото нашата страна е вградена в системата на благосъстоянието и нашия Министър на социалните дела вече не говори за хората, живеещи в бедност, тъй като се счита неправилно да се посочва група бедна. Така че ние не можем да говорим за тези хора. Не ни харесва да казваме, че има хора, живеещи в бедност.*
- *Когато помолих за помощ от системата за социално благосъстояние, ми казаха, че аз съм твърде позитивен; моят дом беше твърде чист. Аз не изглеждах достатъчно беден. Имах своята гордост и своето самоуважение. Казаха ми, че ако моята къща изглежда мръсна, а аз - развлечен, щели да ми дадат пари, обаче аз не съм изглеждал заслужаващ случай. Общо взето трябва да се преструваш че си друг, за да получиш помощ.*
- *Някои хора смятат, че ако живееш в бедност, не можеш да правиш свои собствени избори.*
- *Ако получаваш обезщетения, не те считат за беден. Обаче, хората с обезщетения живеят в бедност, а не са включват в статистиката.*
- *Изследователите никога не ни цитират в техните резултати. Ние никога не получаваме копие на резултатите.*
- *Политиците не ни разглеждат като граждани, ние трябва да млъкнем и да се махаме.*

Изследователите разкриват лош образ на бедността, особено в изследователските резултати, които публикуват. Те говорят за хора, които не са срещали или не са се опитвали да разберат. Изследванията трябва да бъдат основани на методология с участие, която се отдалечава от подхода отгоре-надолу. Колкото може повече хора трябва да бъдат включени в изследването, така че да се занимават непрекъснато с едни и същи.

Официалните лица на агенциите смятат, че е важно да има срещи лице в лице с хората в бедност.

Вземащите решения никога не стоят на срещите, на които са поканени. Те казват своите речи и си отиват. Речите не са достатъчни, би трябвало да се говори с хората.

Медии

- *Човек не трябва да се страхува да говори това, което мисли или да каже, че ситуацията е ужасяваща .*
- *Медиите говорят за бедността от октомври до юни, защото смятат, че хората могат да умрат през зимата, но през лятото въобще не се интересуват.*
- *Те говорят за бедността от около два месеца. Но преди 2 години те въобще не я споменаваха; тя беше пренебрегната, изтрита. Те не смятаха, че обществеността може да се интересува.*

- *Те показаха двама болни човека. Има много картини и малко думи. Когато гледаш тези хора ти се иска да плачеш.*
- *Те трябва да спрат да показват бездомни хора с бутилка алкохол и куче. Те никога не показват снимки на хора, които са се измъкнали от бедността.*
- *Медиите повече се интересуват от тържествата.*

Образът на бедността в медиите е стереотипен, шокиращ, негативен и сезонен (зимен). Медиите харесват ужасяващо-шокиращите истории и никога не питат как може да се променят нещата, “ как да се справим с бедността?” Бедността е ужасяваща, ето защо нейният образ е винаги предпазлив.

Как да се променят медиите?

Някои организации имат прес-консултанти, за да създадат позитивна нагласа. Някои журналисти са съюзници, хора, на които може да се има доверие, че ще представят примерите, които са им представени. Важно е да се работи с журналисти, които познават неправителствените организации. Важно е да се показва всекидневния живот на хората и позитивни образи.

Друга идея е да се публикува свой собствен вестник, както правят някои НПО. Тук също възникват проблеми с получаването на лични истории. Страхът да се говори може да се срещне не само сред хората, живеещи в бедност, но също така сред официалните лица (служители в агенциите, практики в социалните услуги). Да разкажеш своята собствена история може да доведе до трудности. Да се говори пред медиите може да помогне, но може и да попречи.

Да се научим да използваме журналистическия речник, да използваме техните средства, да използваме техниката на масовите комуникации, всичко това са основни средства за да се представи различен образ на бедността, който няма вкус на удар с кинжал. Обучението в тази посока би било полезно.

Друго важно нещо е да се създадат маркетингови документи, които съдържат социална идеология.

Но не всички вестници са готови да докладват за бедността.

Уличните вестници изглежда излязоха от мода, хората бяха свикнали с тях, но много вече спряха да ги купуват. Продавачите на улични вестници се разглеждат като просяци. Но все пак някои още се търсят: в Дания и Швеция, те все още играят позитивна роля, особено по отношение на интеграцията.

Има широк кръг от комуникационни средства, като артистично изразяване, например, откъси от опери, в които основни герои са бедните и целия разказ е съсредоточен около тях. Има също така и Интернет, особено чрез чат-групите.

Съществуващите правила и практики за публикуване на ситуациите в развиващите се страни би трябвало да се прилага и към хората, живеещи в бедност в Европа.

Социалният маркетинг може да бъде развит, така както правят фирмите. Важното нещо е да бъдеш чут, така че защо да не създадем “Награда за

бедност” или да превърнем Европейските срещи във високо ценени както Олимпийските игри?

ПРИНОС КЪМ ПЛЕНАРНАТА СЕСИЯ

Бедността и социалното изключване могат да бъдат открити във всяка страна. Тъй като те са изключително изкривени, хората, които ги понасят, се сблъскват с проблеми на възприемането, самооценката и доверието. Стереотипите се създават от медиите и самото общество.

Образ

Правителствата и медиите сега не искат да признаят, че социалното изключване и бедността все още съществуват в техните страни. В Швеция, например, с нейната високоразвита система за социално осигуряване, хората погрешно са склонни да твърдят, че няма бедност. Те не виждат бедността като нещо комплексно. Смятат, че тя се дължи на липсата на ресурси или на собствена грешка на бедния. Но бедността и социалното изключване са много повече от това. Те са свързани с неравенства в правата и в достъпа до права – ние имаме полагаемо право на това, което ни се дължи.

Това че нарастват разговорите за бедността и социалното изключване е добро нещо, особено когато се прави от хора, които знаят за какво говорят, което развива очертаването на проблема. Понякога това може да има негативно влияние. Проблемът е свързан с етикерането: бедните са разглеждани като уязвими, но не е задължително те да виждат себе си по тази начин.

Например, твърди се че емигрантите са уязвими, но ако ги попитате, те често ще отговорят, че се чувстват по-добре в страната-домакин, отколкото в страната, от която произхождат. Тяхното самовъзприемане не е че са бедни или уязвими.

Практиците в социалните услуги могат или да ни помогнат или да ни попречат. Практиците в социалните услуги разглеждат хората, живеещи в бедност, като клиенти, като получатели на помощи, не като хора със знание за ситуацията, в която живеят, и които могат да споделят опит за нея. Отношението на зависимост от практика в социалните услуги може също така да се увеличава, което влияе върху това как хората, живеещи в бедност, са възприемани.

Необходими са повече ресурси, но качеството на социалната работа трябва също така да бъде подобро, с повече участие на хората, живеещи в бедност/изключване. Важното е да се работи с хората, живеещи в бедност, за да им се помогне да излязат от тази ситуация.

Изследователите имат само един образ на социалното изключване и бедността. Те трябва да използват методите с участие, при които хората, живеещи в бедност, могат да имат глас и да участват в изследователската работа.

Ние може да живее в бедност, но ние все още имаме с какво да допринесем. Ние имаме вътрешната сила да реагираме и точно тази сила трябва да бъде опорната точка.

Медии

Медиите често имат фиксиран подход към бедността чрез шок и ужас, предизвикателни образи само и само да грабнат читателя/зрителя вместо да образуват обществото относно бедността. Медиите показват смърт от хипотермия през зимата, но измитат бедността под килима през лятото. Медиите създават нереалистичен образ. Ние трябва да променим този тип портретиране.

Това означава да се постигне по-добро разбиране на това как работят медиите, така че да можем да използваме комуникационните средства, в частност като стимулираме добри взаимоотношения с журналистите, за да се научат те да уважават личните истории, вместо да ги експлоатират, за да повдигнат бройките на продажбите/аудиторията .

Добрата страна на това как е портретирана бедността от медиите е да се предизвика общественото мнение и да се насочи неговото внимание към бедността и социалното изключване в нашите общества.

Медиите и новите комуникационни технологии трябва да бъдат използвани, за да разпространим нашите послания.

РАБОТНА СРЕЩА 3

Франция, Германия, Латвия, Люксембург.

Поканени гости: представители на Федералната служба за социална сигурност (Белгия), Комитет за социално защита, Инспекторат по социално осигуряване (Люксембург), Новата Агенция (the Alter Agency).

Възприятия

- *Ти не си роден като бездомен човек*
- *Хората, живеещи в бедност, са портретирани като животни и грубияни.*
- *Има огромно различие между нова и стара Европа.*

Ключови контакти

- *Практиците в социалните услуги са повече клинично, отколкото лично включени в това, което правят.*
- *В Латвия, практиците в социалните услуги са зле платени и самите те се нуждаят от помо. Ето защо много малко хора се обръщат към тях.*
- *Много от тези, с които ние се занимаваме имат трудности с комуникирането.*

Повечето социални услуги третират хората, живеещи в бедност, като неща вместо като хора.

Една схема от Великобритания беше цитирана като начин да се подобрят възприятията: стимулирането на включващ език – не “аз“ (практик в социалните услуги) срещу “него/нея“ или “тях“ (“клиента“), а по-скоро “ние/нас“. “Ние“ работим заедно, за да намерим решение.

Медии

- *В Латвия едно женско списание публикува доклади и интервюта със семейства, живеещи в бедност. Читателите могат да гласуват за този, който смятат, че е най-зле. Победителят получава парична награда. Проблемът е че тези доклади бяха също така популярни сред хората, живеещи в бедност, макар че те разкриват още по негативен образ за тях.*
- *Бедните хора са второстепенно шоу.*
- *Вестниците говорят за бройки, не за хора.*
- *Трябва да запомним, че медиите са бизнес и журналистите са ограничени в това, което могат да правят. Те трябва да продават.*

Достъпът до медии не е справедлив: хората, живеещи в бедност, са портретирани по един застинал, негативен, сензационен начин. Вестниците публикувани от само-подпомагащи се групи са най-добрите канали за информацията относно бедността.

Как да се подобри образа ?

Хората, живеещи в бедност, и самоподпомагащите се групи би трябвало да получат медийно обучение. Доброто взаимоотношение с журналистите също би помогнало да се подобри образа. За бедността трябва да се пишат повече отворени писма. Хората, живеещи в бедност, и самоподпомагащите се групи, да създават свой собствен вестник - това е пътят, който би трябвало да се следва.

НПД

- *Хората, живеещи в бедност, трябва да могат да вземат участие в НПД. Това трябва да бъде възможно още на регионално равнище, защото реалността на бедността е различна в различните региони.*
- *НПД на Латвия е добра програма, но не съдържа практически мерки. Сега има комитет за мониторинг, в който асоциациите са поканени да участват, но той не е независим, така че на неправителствените организации не се обръща внимание.*
- *Самият начин, по който се пише НПД, представя специфичен образ на бедността.*

Хората, живеещи в бедност, имат малко или никакво влияние върху НПД. Първите НПД бяха писани от бюрократи и политици. В някои държави хората, живеещи в бедност, сега са питани за техните възгледи по НПД, но това не е достатъчно.

Въпросът е: Как да се гарантира, че “гласът“ на бедните ще бъде чул в НПД, след като те са консултирани? Един възможен цитиран отговор е белгийският пример на включването на хора, живеещи в бедност, при написването на общия доклад за бедността и след това мониторинг върху него. Този метод може да бъде използван за НПД.

Как хората, живеещи в бедност, се включват в процеса на написване на новите НПД? Това трябва да става чрез двустранен диалог: от Европа към хората, от хората към Европа. ЕАРН трябва да положи усилия да стимулира участието на хората, живеещи в бедност. Те трябва да бъдат включени не само в процеса, но също така и в продукта, и в неговите резултати.

ПРИНОС КЪМ ПЛЕНАРНАТА СЕСИЯ

След презентация на два примера за това как се докладва за бедността във френската и латвийската преса, групата реши че пресата е твърде е незаинтересована. След като бяха разгледани отношенията на хората, живеещи в бедност, и НПО с пресата, участниците се опитаха да идентифицират проблеми с други ключови контакти: политици, практики в социалните услуги, и т.н. Осъзнаването на НПД също беше разгледано, за да се намерят възможните начини за създаване на усещане за собственост върху тях.

Неща, които трябва да се направят, за да се стимулира участието и то да се включи в Социалния дневен ред :

1. Да се увеличи участието и включването на хора, живеещи в бедност, в прилагането на НПД на локално и регионално равнище.
2. Да се обезпечи финансиране за подкрепа и нарастване на участието.
3. Да се развие план за действие на ЕАПН с препоръки :
 - за участниците
 - за всяко правителство.
4. Да се предприемат усилия, заедно с вземащите решения и политиците, да се стимулира връзката с хората, живеещи в бедност.
5. Да се накарат страните-членки да подкрепят каузата на хората, живеещи в бедност.
6. Да има действителен диалог с правителствата.
7. Допълнително лобиране с културни, спортни, писмени анализи и други групи.
8. Да се използва влизането и проблемите в новите страни-членки, за да се даде общ “ тласък “.
9. Да се увеличи сътрудничеството с журналистите.

Участниците искат да бъдат информирани относно бъдещата работа и не само в рамките на ЕАПН. Те биха искали да получат работен план и препоръки от ЕАПН и от Европейските институции. Националните правителства имат задължението да включат различните среди от обществото в процеса на правене на политики.

Националните правителства имат задължението да изслушват хората, живеещи в бедност, и трябва да имат предвид техните мнения и възгледи.

Ние трябва да подобрим нашето лобиране не само на Европейско, но също и на национално равнище. Има големи пропасти в образа и възприятията на бедността между новите страни-членки на Европейския съюз и старите страни-членки. Системите за социално осигуряване са нещо ново в новите страни-членки. Проблемите са сходни, но мащабите са различни. Новите страни-членки на Европейския съюз би трябвало да се опитат да достигнат старите.

Що се отнася до медиите, много е важно в сътрудничество с тях да се разпространи един по-позитивен образ на бедността, така че да спрат да използват образите шок-ужас, когато разкриват бедността и социалното изключване.

Неправителствените организации извършват една жизнено важна работа, защото те са в пряк контакт с хората, живеещи в бедност.

РАБОТНА СРЕЩА 4

Австрия, България, Кипър, Франция, Ирландия, Италия, Малта, Холандия, Норвегия.

Поканени гости: представители на Люксембургското министерство и френско списание.

Възприятия

- *Безработицата се разглежда като нещо срамно.*
- *Бедността не се разглежда като продукт на неподходящи политики.*
- *Казват, че бедните получават повече мляко, отколкото заслужават. Но определено по-малко, отколкото имат нужда.*
- *Бедността се разглежда като нещо като хулиганска култура, която тероризира хората.*

Ключови контакти

- *Някои казват, че няма такова нещо като бедност.*
- *Центровете за намиране на работа намират такава за най-лесните случаи, на хората, които най-лесно могат да бъдат наети и пренебрегват останалите.*
- *Те смятат, че ако сте на помощи, значи сте неграмотен прахосник. Така че Ви предлагат само най-основно обучение.*
- *Налице е отношение на зависимост между практика в социалните услуги и човека, който търси помощ.*
- *Бедността е криминализирана: парите, които не се дават за социални политики, отиват в затворите.*

Ключовите контакти се занимават с цифри, не с хора. Някои официални лица в агенциите работят по система за стимулиране според ефективността, например, брой на безработните, на които те “са намерили работа “. Така че те работят с най-лесните случаи. Освен това, обучението е загубило целта си, а именно, да доведе до намиране на работно място. Отново, самите обучаващи нямат сигурност за своята работа; така че как могат те да се чувстват мотивирани? Налице е също така култура, обвиняваща жертвата.

Медии

- *Ако кажете, че живеете в приют, на вас гледат като на проблемен пияница. Ако сте безработен, вие сте непотребен. Някои медии успяват да ви изслушат, но те не са много.*
- *Съобщават за бездомните през зимата. През останалото време медиите никога не идват да видят какъв е живота в приюта.*
- *Медиите избират три минути от едно едночасово интервю, точно мястото, където казвате нещо шокиращо.*
- *Вестниците се опитват да представят негативната страна на нещата. Лошите новини продават вестниците по-добре от добрите.*

Имигрантите са “продавани“ като хора, заемащи работните места на другите.

Медиите публикуват това, което смятат, че обществеността иска да прочете или чуе. Всекидневният живот на хората, живеещи в бедност, никога не се споменава. Медиите търсят “големия удар“.

Трябва да запомним, че медиите са бизнес и те публикуват това, което ще продадат. Освен това, някои вестниците са притежавани от правителствата, така че информацията, която публикуват, е контролирана. Но, налице е и обратното, тоест медии, които формират политиките.

Как да се промени образа ?

Една платформа за жилищата в Белгия, например, покани министри да изкарат една нощ в дом на човек, живеещ в бедност. Това може да е привлякло вниманието на големи медии, контролирани от платформата, за да се гарантира, че няма да има негативно отразяване, но един министър, който прекарва една нощ с човека, живеещ в бедност, не решава проблема.

Когато НПО могат да представят истории “за продажба“ на медиите – например, събитие, което представя творчеството на хората, живеещи в бедност – те с готовност получават медийно покритие.

Но, журналистите могат да бъдат партньори.

НПД

- *Ние не знаем много за НПД. Ние нямаме информация. Хората, които най-много са повлияни, са най-малко информирани.*
- *Ние бяхме много тясно свързани в началото, но сега вече не сме, защото те не харесват да слушат тези, които най-много са повлияни.*
- *НПД е едно министерско упражнение.*
- *Ние бяхме поканени веднъж, това е всичко.*
- *НПД е техническо упражнение за Европейския съюз.*
- *Мерките, които се описват са тези, които вече са осъществени.*

НПД трябва да бъдат дискутирани и да се преведат в действие локално, за да бъдат включени хората, живеещи в бедност.

За да бъде НПД смислен, обществеността трябва да има думата в неговото развитие и последващи действия.

Участието от страна на хората, живеещи в бедност, трябва да бъде гарантирано.

ПРИНОС КЪМ ПЛЕНАРНАТА СЕСИЯ

Ключови контакти

По проблемите от извънреден интерес – заетост и работа – участниците подчертаха липсата на работни места и трудностите при включване на хората в неизгодно положение в трудовия пазар, както и нарастването на временното наемане.

Групата, също така, дискутира и проблема с оттеглянето на публичния сектор от осигуряването на услуги, които все повече се прехвърлят към частния сектор, особено приватизацията на публичните агенции за заетост. Персоналът на агенциите за заетост трябва да бъде обучен по-добре, за да адресира потребностите на търсещите работа. Нито професионалното обучение, нито професионалното образование са сигурни средства за влизането в пазара на работни места.

Персоналните услуги също бяха дискутирани. Те трябва да бъдат разглеждани като права, които трябва да се спазват.

В много страни услугите са се превърнали в концесии, подарявани на хората.

Хората в неизгодно положение живеят в зависимост от различни услуги. Дискриминацията и криминализацията също бяха дискутирани.

Медии

Какъв е нашия образ за медиите и какъв е образа на медиите за нас?

Така както са нещата, лошите новини винаги стоят в заглавията. Изглежда че това е което обществеността иска. Вестниците публикуват това което искат читателите, без да навлизат в действителните причини.

Вестниците са гладни за сензации.

Те са бизнес, с интереси, които трябва да защитават – независимо от това, каква политическа линия следват – те винаги трябва да работят за интересите на собствениците и за печалба.

Медиите често се влияят от политиката на страната.

За нещастие те показват цивилизован външен облик на обществото, скривайки и дори пренебрегвайки реалността.

Но, когато има широко медийно покритие, се наблюдават и позитивни знаци.

Налице са нови възможности: технологиите предлагат различни спонтанни, ефективни средства за информация; Интернет носи информация с едно натискане на мишката.

В заключение, медиите оперират повече или по-малко по един и същ начин в Европа. Те предават изкривен образ на хората, живеещи в бедност, и ги забелязват само в определени времена, през зимата или когато има избори.

НПД

Обществеността не е достатъчно информирана относно плановете за действие за социално включване.

Хората, живеещи в бедност, имат малко или никакво участие в разработването на плановете за действие за социално включване. Обаче те са тези, които директно са повлияни от плановете, така че трябва да участват по-активно в процеса на разработване на тези планове.

Заетост: специфичните мерки за търсещите работа най-напред се определят чрез референции към целите, оформени от пазарните сили; едва след това има опити да се дефинират подходящи средства. Обучението е обратният

път. Средствата са осигурени, но няма цел, а именно: (отново)заетост. Ефективността на мерките за обучение се подкопава от това, тъй като целта (достойна, добре платена работа) е в най-добрия случай препращана към бъдещето, а в най-лошия просто не съществува.

В някои страни правителствата се фокусират върху категории от бедни, които те предпочитат пред други. НПД трябва да бъдат детайлизирани на регионално и локално равнище, за да се увеличи участието на хората, живеещи в бедност/изключване, и контактите с тях трябва да бъдат засилени. Бедността се разпространява независимо от нарастването на брутния вътрешен продукт, така че хората, живеещи в бедност, трябва да имат възможност активно да допринасят за плановете за социално включване.

РАБОТНА СРЕЩА 5

Австрия, Германия, Норвегия, Испания, Франция, Белгия, Люксембург, Италия, Унгария, Дания, Чешка Република, Ирландия.

Поканени гости: представители на Министерството на социалното осигуряване (Австрия), Служба за социална интеграция към Федералното Министерство за социална интеграция (Белгия), Европейската комисия, Комитет за социална защита.

Възприятия

- *Ние имаме негативен образ за себе си, защото другите имат такъв образ за нас.*
- *Бедността пречи на само-реализацията.*
- *Да бъдеш далече от собствената се страна е форма на бедност.*
- *Най-лошото за мен беше, когато трябваше да накарам детето си да остави обратно шоколада в супермаркета, защото не можех да си позволя да му го купя.*
- *Човек се чувства унижен, като в затвор.*
- *Да се взема участие в среща като тази показва, че бедността не е неизбежност.*
- *Бедността трябва да престане да бъде причина за дискриминация.*

Ключови контакти

- *Не мисля, че нашите управляващи знаят какво е да търсиш къде да живееш.*
- *Бюрократите и политиците нямат никаква представа какво е бедността.*
- *Новото законодателство цели да направи бедните хора още по-бедни и богатите още по-богати.*
- *Практиците в социалните услуги не разбират мизерията, през която минават хората.*
- *Практиците в социалните услуги казват, че бедните хора не могат да имат хоби. Те нямат нито времето, нито средствата за дейности през свободното време.*
- *Стените на офисите на социалните служби са облепени с постери, които отразяват негативния образ, който те имат за нас. Човек не*

може да сложи по-жизнерадостни постери, защото когато си беден, нямаш право да мечтаеш.

- *Обществеността смята, че всички бедни са едни и същи. Но ние сме различни хора с различни начини на живот.*

Една обща забележка: социалната политика се опитва да адресира последиците, не причините за бедността.

Как да се подобри образа ?

Белгийската агенция за социална интеграция провежда схема, състояща се в наемането на двама “експерти с опит”⁸. Идеята идва от асоциация, която е установила схема за обучение на хора, които са преживели бедността, за да станат посредници в контактите с публичните услуги. Проектът ще има като резултат 16 “експерти с опит“, които ще бъдат наети в агенциите на Федералното правителство по договори за заетост. Опитът на хора, които са преживели бедността, е ценен принос към прилагането на политики.

Беше отбелязано, че не всички ключови контакти са добри или лоши и че някои официални лица си вършат добре работата. Но имаше страх и безпокойство относно някои, които се страхуват от това, което не знаят.

Работата по стимулиране на образа трябва да започне на локално равнище, за да се премахнат страховете в общността. Друга добра практика е да се провеждат срещи-дискусии в обществени сгради, в които се намират политиците, като Парламента, за да има директен достъп до тях. Да бъдеш видян има резултати. Да се накара общественото мнение да разбира какво е бедността също ще помогне да се променят възприятията. Обществеността може да подпомогне осъществяването на политическа промяна. Осъзнаването може да започне чрез включване на местните общности в задачи. Хората, които работят в институциите, имат способността да слушат; от хората в бедност зависи да им говорят. Те могат да подкрепят направените усилия. В Италия, учителите са минали обучение, за да разбират потребностите на деца от бедни семейства. Те са се превърнали в училищни посредници и положението на децата се е подобрило, демонстрирайки че хората могат да бъдат образовани относно социалните проблеми.

Политиците също имат своята роля да запознават електората с бедността.

“Където и да си, трябва да говориш и да поставяш изисквания, от съседите до политиците. Ние трябва да се слушаме един друг, за да се разбираме”.

Медии

- *Хората, живеещи в изключване, са портретиране като причина за социалните проблеми.*
- *Работниците мигранти много често са портретирани като неквалифицирани измамници за помощи, и като криминални, които само развращават обществото.*
- *Медиите използват около една минута за бедността и часове за производството на богатство.*
- *Някои вестници казват, че бедните са мързеливи муфтаджии.*

⁸ Ervaringskundige - хора, които са преживели бедност.

- *Моя картина беше публикувана в локален вестник с репортаж за мен, че идвам на Срещата. След това, хората ме питаха за нещата, проявиха интерес, дори политиците.*
- *Всички журналисти искат да ни накарат да кажем това, което те искат да чуят.*

Как да се промени образа?

Периодични контакти с пресата, особено ако се поканят журналисти на събития, организирани от асоциациите, могат да помогнат да се предаде позитивно послание. Този вид подход може също така да доведе до разговори с местните власти или с други ключови контакти като резултат от информацията, публикувана в пресата. Този диалог трябва да бъде продължен след това.

Да се появи нечия снимка и интервю в местен вестник създава възможност да се достигне до местната общност и да се покаже, че хората, живеещи в бедност, се опитват да избягат от нея.

Когато стане известно, че бедните съществуват и се опитват да излезнат от бедността, това означава, че хората не могат повече да си затварят очи за ситуацията.

“Важно е да се комуникира с медиите, но също така да им се казва какво ние действително искаме”.

НПД

- Преди НПД нямаше нищо за бедните в Гърция.

Беше направено предложение да се създадат форуми за участие в развитието и оценката на НПД.

ПРИНОС КЪМ ПЛЕНАРНАТА СЕСИЯ

Има много различия в Европа. Бедността не се отнася само до пари, а също така и за качеството на живот. Всяко човешко същество има право да решава как да живее своя живот. Никой не може да каже на някои друг как да живее своя живот.

Ето защо хората, живеещи в бедност, трябва да бъдат чути. Трябва да бъде установен диалог с политиците. Те трябва да разберат какво означава да живееш в бедност и социално изключване.

За медиите – ние трябва да се научим да ги използваме по-добре, като имаме предвид, че това, което журналистите искат е “добра история“, и че ние можем да им разкажем тази история.

Ние имаме много идеи, но не можем да ги проведем на практика. Не на последно място, една от причините за това е, че се чувстваме незначими. Организациите се оформят в различни страни, за да се опитат да променят нещата: на тях не им се обръща внимание и понякога са притискани от правителствата.

Принос на поканените гости към пленарната сесия.

Прякото слушане е от решаващо значение. Основното впечатление е за множеството опити и фактори, които са съдействали да оцелеят хората в

бедност. Опитът има продуктивно значение, което информира как “поканените гости” виждат социалното изключване и бедността.

Групата е отбелязала три основни неща:

1. Опитът в бедност е нещо, което често се отричан и е твърде стигматизирано.
2. Хората, живеещи в бедност, често страдат от услуги с лошо качество, които просто увеличават опита в бедност. Нещо трябва да се направи за да се поправи това.
3. НПД не са достатъчно добре известни или разбираеми: те не са обвързани пряко с опита на хората.

Многократно беше изтъквано, че има твърде много стигма прикачена към бедността, което само прави проблемите още по-лоши. Ние осъзнаваме, че бедността пречи на достъпа до медиите за някои хора, спира ги да вземат участие в политическия диалог. Трябва да съществува достъп до политическите кръгове.

За услугите – тези от нас, които работят за правителството много добре знаят, че твърде често има широка пропаст между хората, които живеят в бедност и политиците, които би трябвало да се справят с бедността.

Има начини да се запълни тази пропаст:

- Много важно е хората, които живеят в бедност, да бъдат по-близо до правителството и да се обучат в самозащита, така че да могат да споделят своя опит.
- Обратно, правителствата трябва да казват какво правят за хората живеещи в бедност.

За НПД – ние напълно разбираме защо хората не се чувстват свързани с тях. Някои планове са твърде Европо-центрични. Начинът, по които плановете са представяни на Съвета и Комисията не дава възможност да бъде развит един действителен процес в рамките на страните-членки. Независимо от това ние вярваме, че НПД са важно средство за хората, живеещи в бедност, и за техните самозащитни организации.

НПД са начин ефективно да се справим с бедността на локално равнище. Очевидно много остава да бъде направено, за да се ангажират хората, живеещи в бедност, с НПД. Повече трябва да бъде направено, следователно, за да се увеличи участието при подготвянето на НПД и при формулирането на анти-бедност стратегиите.

ПРЕПОРЪКИ И ВЪПРОСИ

Всяка работна среща направи препоръки и зададе въпроси към пленарната сесия, които бяха коментирани или на които беше отговорено от панела състоящ се от :

- Г-н Жером ВИНЬОН, Директор, Генерален директорат по заетост, социални дела и равни възможности, Европейска комисия

- Г-н Том МУЛХЕРИН, Председател, Комитет за социална защита
- Г-жа Бригит ВАЙНАНДИ, Комитет за социална защита
- Г-н Йохан ВАНДЕНБУШЕ, представящ белгийското Министерство за социална интеграция
- Г-жа Еделтрод ГЛЕТЛЕР, Директор, Европейски и международни дела, Федерално министерство за социална сигурност, поколения и защита на потребителите, и Комитет за социална защита, Австрия
- Г-н Лудо ХОРЕМАНС, Вице-президент на ЕАПН

Препоръки

За ...

... участие и НПД

- Националните правителства трябва да разработят индикатори за участие и да ги използват, за да демонстрират своя ангажимент към изслушването на хората, живеещи в изключване и бедност, които трябва да бъдат ангажирани в разработването на тези индикатори. ЕАПН ще следи и одитира този процес.
- В Европа липсва прозрачност за процеса на социално включване. Затова е важно правителствата да се консултират по-широко с гражданското общество по въпроса за развитие на стратегии за справяне с бедността и социалното изключване
- Стимулиране на правото на само-изразяване и правото да се гласува сред хората, живеещи в бедност.
- Да се накарат вземащите решения и политиците да засилят връзката с хората живеещи в бедност.
- Другите правителства трябва да обърнат внимание на белгийската схема за обучение на “експерти с опит” за взаимодействие с правителствените отдели и агенции за да я възпроизведат.
- Да се засили участието и включването на хората, живеещи в бедност, на локално и регионално равнище чрез прилагане на НПД.
- Правителствата трябва да направят повече за да станат плановете за социално включване по-достъпни и по-разбираеми за обществеността.

... национално и локално ангажиране

- Национални Среци, моделирани по Европейските срещи, трябва да имат проведени във всички страни от Европейския съюз, за да започне действителен национален диалог.
- Да се засили регионалното и локално ангажиране в справянето с бедността и социалното изключване.

... финансови ресурси

- Асоциациите трябва да имат пряк достъп до Европейските фондове, а не чрез правителствата
- Финансиране за подкрепа и развитие на участието на хората, живеещи в бедност, в политиките за стимулиране на социалното включване

... журналисти

- Установяване на добри отношения с журналистите, които имат познание за ситуацията и проблемите на хората, живеещи в бедност, и да се използват тези журналисти като канал за комуникация с общественото мнение

... обучение

- Образованието и обучението на младите хора трябва да бъде неделима част от създаването на работни места

... последващи действия след Европейските срещи

- Да се имат предвид препоръките от Третата среща
- Да се използват проблемите и влизането на новите страни-членки, за да се тласне целия процес.
- Да се работи в специфични тематични работни срещи.
- Да се развие план за действие на ЕАПН с препоръки.
 - за участниците
 - за всяко правителство
- Да се помисли за групи за действие, както и за лобиране: културни и спортни дейности, писмени анализи.

ВЪПРОСИ

За ...

... работни места и обучение

- Какво систематично решение може да бъде предложено, за да се създаде възможност да се развие социалната икономика и да бъдат създадени повече работни места в неправителствените организации и общностно – базираните предприятия?
- Какво можете да направите, за да бъде гарантирано професионално обучение за всички безработни и за хората с увреждания?
- Какво можете да направите, за улесняване на самотните родители да получат достойни работни места и за въвеждане на мерки за тяхното по-лесно наемане (плаващо работно време, осигуряване на грижи за децата, и т.н.)?

... участие

- Какво ще направите, за да станат целите на Лисабонската стратегия обвързващи?
- Как ще стимулирате правото на самоизразяване?
- Асоциациите искат да бъдат партньори на държавата, не само да стимулират и да се конкурират една с друга. Как ще стимулирате асоциациите, които работят тясно с хората в бедност ?

... социално осигуряване

- Какво ще направите за да се подобри равенството на всички в социално осигурителните системи и универсалния достъп до здравеопазване?
- Какво гледате на даването на родителите на пари, за да имат техните деца достоен старт в живота?

... възприемането на бедността

- Живели ли сте някога в бедност? Познавате ли лично някои, който е живял в бедност? Как възприемате бедността ?

... последици от Срещите

- Какви действия смятате да предприемете по нашите предложения ?

Коментари и отговори

Г-н Жером ВИНЬОН

Комисията е отговорна да представи пред националните правителства стратегическите избори за справяне с бедността и социалното изключване.

Тя получи изясняващ призив от тази среща.

Бъдещата политика на Комисията ще въведе по-голямо признаване на факта, че изключването започва от начина, по който политиките, включително социалните политики, са рамкирани - чувството за превъзходство, което те изразяват или не изразяват към хората, на които се предполага че помагат. Изключването се оформя дори от образите, разпространявани в публичния дискурс и отразени в административните нагласи. Комисията ще положи усилия да отрази всичко това, когато формулира Европейската стратегия за борба с изключването.

Някои работни срещи се питаха какво може да направи Комисията. Това означава да се придвижим напред и да наблегнем на факта, че Европейската и националната стратегия за справяне с изключването е дългосрочна придобивка. Тя вече се прилага 5 години и със сигурност ще продължи до 2010, а вероятно и след това. Упорити усилия са необходими, за да се гарантира че социалното включване, включващото общество, остава част от самата Европейска икономическа стратегия. Ние трябва да използваме различни възможности за да постигнем това:

- конференцията за “социалния мониторинг” за бъдещето на социалното включване ще бъде проведена на 13 и 14 юни 2005 година.
- традиционната Кръгла маса ще се проведе в Глазгоу през октомври и Комисията ще я използва за да представи отново стратегията.
- Комисията ще дискутира прилагането на НПД 2003-2005 с Комитета за социална защита след няколко месеца.

Комисията ще предложи нови общи цели за периода 2006 - 2008 и участието на хората, живеещи в бедност/изключване, ще бъде белег за тяхното прилагане. Медиите трябва да бъдат окуражени да докладват случаи на успешно прилагане на стратегията за социално включване. Ролята на Европейския съюз във възприемането на бедността е да стимулира нейния реалистичен образ. Подходът на Европейския съюз да постига социално включване, базиран на същите права, третиране и достойнство за хората, живеещи в бедност, както за другите, които не живеят в бедност, трябва да помогне да се противопоставим на нагласата към комплекса за превъзходство.

Трябва да се помисли какво е най-добре да се направи (действия и стратегии) за борба с бедността и социалното изключване, за да се стимулират министрите – и не само тези на социалните дела - да признаят, че това, което е честно за бедните е добро за цялото общество. Прилагането на политики за бедните е инвестиция в справедливост и основа за бъдещето.

Това е записано в Европейския дневен ред и няма да бъде пропуснато; обявяването на 2010 година за Европейска година за борба с изключването и бедността показва това.

Г-н Том МУЛХЕРИН,
Председател, Комитет за социална защита

Дискусиите по социалната политика на европейско, дори на национално ниво често могат да бъдат доста абстрактни. Важно е тези политики в техния модел и прилагане да вземат напълно предвид действителните проблеми и това изисква непрекъснат контакт и комуникация със засегнатите хора. Политиците, включително министрите, разчитат много на тази комуникация. Също така, на това разчитат и тези, които развиват политическите опции, разглеждани от министрите. НПО в областта на социалното включване осигуряват важен канал за комуникация и работят усилено, за да може най-важните проблеми да бъдат включени в политическия дневен ред на локално, национално и Европейско равнище.

Тези срещи са ценна възможност да се чуят директно хората, засегнати от проблемите, които икономическите и социални политики на страните-членки се опитват да адресират.

Членовете на Европейския комитет за социална защита са старши служители, които представят своите министри и Комитетът докладва пред Европейския съвет. Комитетът за социална защита е напълно подкрепен от и има пълното, плодотворно сътрудничество на Европейската комисия – чрез Отворения метод на координация - в множество области, включително социалното включване, които в основата си са отговорност на всяка страна-членка.

Изисква се реалното действие на национално равнище да гарантира, че политиките достигат до засегнатите хора. Локалното участие е важно за да се максимизира успеха.

Някои от вас бяха критични към НПД-включване: от ваша гледна точка, те не са успели. По мое мнение, НПД стават все по-добри с всеки последователен период и макар че прогреса може да е бавен, той съвсем не е незначителен. При развитието на многообразния подход към социалното изключване, техният принос беше основен. Те, разбира се, са написани на един донякъде недостъпен език, уютен по-скоро за политическите специалисти, отколкото за хората засегнати от бедността. За да бъдат успешни, националните власти трябва да направят много повече, едновременно за да ангажират хората в развитието на политиките за включване и да им обяснят резултатите от предложението.

Една от най-важните ползи от НПД-включване е степента, до която той стимулира важни междуправителствени стратегии по много аспекти на проблемите, които са адресирани.

Съвместното мислене може да отнеме повече време, за да се изгради, но потенциалните ползи са много ценни.

Г-жа Бригит ВАЙНАНДИ,
Министерство на семейството и интеграцията (Люксембург), член на Комитета за социална защита

Била ли съм някога бедна?

Благодарение на късмета и добрата съдба, аз никога не съм била бедна. Като дете, аз знаех, че винаги ще има някой, който да ми осигури храната и играчките, които исках. Винаги съм имала материална сигурност и лично никога не съм познавала бедността.

Но, преди да поема моя пост в министерството, аз прекарах много време работейки с хора, живеещи в бедност, хора идващи от затвора.

Придвижвайки се от това към по-отдалечената сфера на централното правителство, аз забелязах едно нещо – че да, начинът, по който човек вижда нещата и слуша, се променя. Човек слуша и чува някой добре, когато го гледа в очите и фактът, че виждаш един човек пред себе си може да резултира в различни решения.

Когато загубиш тази възможност в своята всекидневна работа да “гледаш хората в очите”, това също променя образа. Вярно е да се каже, че работейки по политически проблеми, човек може да загуби идеята за индивидите, които стоят зад тях.

В тази връзка, аз бих искала да спомена това, което смятам за особено добра практика в Люксембург: никое планирано решение да се спре “минималния гарантиран доход” на един човек не може да бъде взето преди този човек да е имал персонално интервю със старшия служител, който ще вземе решението.

Много участници в тази среща казаха, че *бедността често има изключително изкривен образ*. Това е вярно и аз мисля, че политиките също са виновни за разпространението на този образ. Те са склонни да се фокусират върху разходите за справяне с бедността и социалното изключване, но подценяват това, което хората в бедност допринасят, например, когато са ангажирани с общностни проекти. Да се има предвид този принос може да помогне да се промени образа.

Някои политици не биха искали да признаят че в Европейския съюз има 14 милиона работещи бедни. Това може да не е приятна цифра, но трябва да бъде казана, защото тя също може да помогне да се промени публичния образ на хората, живеещи в бедност: те не са “мързеливи муфтаджии на помощи”, а, също така, работници.

Когато става дума за уязвими групи, които зависят от социалните услуги, политическата оценка трябва да се запита:

- Кои политики помагат да се етикират хората, живеещи в бедност, с негативния образ на “прахосници на помощи” и кои могат да помогнат на хората, живеещи в бедност, да се отърсят от този имидж.

Активиращите политики, например, са позитивен начин да се подпомогнат хората, живеещи в бедност, да освободят себе си от негативния образ на “мързеливци”.

Една последна точка е значението на участието. Всички политици трябва да осъзнават, че участието не може да се осъществи, ако не са осигурени структури, които да го подпомогнат.

За да обобщя, някои каза че бедността е имала негативен образ във вековете, защото тя е създавала страх. Да, бедността трябва да има негативен образ, защото тя е скандал в нашите общества, който открито трябва да бъде заклеймен, така, както борбата срещу бедността трябва да бъде призната за действителен политически приоритет.

В работната среща, на която аз присъствах, една млада жена каза, че тя е направила всичко възможно да скрие своята бедност. Тази бележка капсулира целия срам, който все още е прикачван към това да бъдеш беден, защото бедността е това, което е срамно, а не човекът, който живее в нея!

Г-н Йохан ВАНДЕНБУШЕ

представител на Белгийското Министерство за социална интеграция

Как се възприема бедността в *медиите* и как това влияя върху политиката?

Медиите обрисуват силни образи на бедността и социалното изключване. Но, колкото по-богато е обществото, толкова повече то се фокусира върху богатството и обръща гръб на част от населението – изключените – казвайки “това е ваша собствена грешка“. Контактите между тези две групи са прекъснати и резултатът е дву-стълбово общество, което не трябва да се случва.

Това на което трябва да наблегнем е че медиите могат да направят ситуацията по-добри или по-лоши. Никои не отрича факта, че медиите имат влияние. Медиите могат да превърнат едно събитие в голям разказ.

Но образът, който обрисуват, трябва да бъде положителен, един от възможните.

На какво реагира Министърът?

Две главни неща :

- Представянето на добри практики. Никога човек да не се срамува от това, което прави.
- Представянето на опит и свидетелствата на хората. Има нарастващ брой публикации, които казват как хората умират в бедност, как те губят

своята позиция в живота. Важно е да има лице, човек зад цифрите. Политиката не е глуха за такива случаи.

Ясно е, че повече трябва да бъде направено и то трябва да бъде постигнато на практика чрез участие. Колкото по-близко е човек до хората, живеещи в бедност/изключване, толкова по-вероятно е да бъдат разработени политики, които подпомагат и работят. В Белгия се подготвя консултативен орган: той ще постави организациите в непрекъснат контакт, което най-малкото ще подобри информацията и ще ги включи директно.

Експертизата, представена на Четвъртата среща, също е важна, защото личните жизнени истории са също и начин да се предаде информация. Двустранната комуникация е това, което е необходимо: от политиците към обществеността, и от обществеността към политиците.

Европейските срещи правят възможно да има серия от контакти, които трябва да продължат в бъдещето.

Преди 10 години, в Белгия, ние написахме Общ доклад за бедността. Десет години по-късно, трябва да бъде казано, че не се е променило много, независимо от взетите мерки. Но ние трябва да разширим дискусията, за да включим нова информация и това е причината, поради която ще има нов дебат в Белгия.

Комуникацията трябва да бъде поддържана всекидневно.

Така, Срещите дължат своя успех на националните подготовки, но те също така осигуряват обратна връзка в различните страни.

Г-жа Еделтрод ГЛЕТЛЕР ,

Директор, Европейски и международни дела,

Федерално министерство на социалната сигурност, поколенията и защитата на потребителите, Член на Комитета за социална защита, Австрия

Тази Среща ме докосна на емоционално ниво повече от всяка друга конференция и ме убеди в значението на тези обмени на опит на Европейско равнище. Не като проблем на теоретичното знание, но като реален факт, аз виждам че бедността е насилие над човешкото достойнство. Бедността не само има много причини, тя също така има много лица. Важно е да се промени възприемането на бедността сред колкото е възможно по-голям брой хора чрез директен, персонален контакт. Анонимните лица и анализи не трябва да преобладават, а по-скоро реалният диалог с хората, живеещи в бедност. И това се отнася до всеки – не само за политиците, държавните служители и журналистите.

Аз съм ви задължена, че имах възможност да слушам това, което казахте вчера в работните срещи, и ви благодаря – този опит ще повлияе върху моята бъдеща работа.

Когато се подготвихме за тази Среща, ние открихме, че има много малко писани работи и изследвания по проблема “Образи и възприятия на бедността“.

Едно от тези изследвания посочва, че образът на бедността не идва от самите хора, които живеят в бедност, а повече от тези, които се занимават с нея. И както каза Министър Якобс, бедните изглеждат най-много когато отиваме към Коледа.

Но има някои изследвания за хората със специфични потребности и тук, аз бих искала да кажа, че хората с увреждания получават повече медицинско покритие днес, отколкото преди няколко години.

Европейската Година на хората с увреждания – 2003 беше важна в това отношение. Австрийските телевизионни станции, например, излъчиха много програми в сътрудничество с Федералното министерство за социално осигуряване, поколения и защита на потребителите, което помогна за публичния имидж на хората с увреждания. Годината на равните възможности, провъзгласена от Комисията за 2007, вероятно може да въздейства по същия начин за хората, живеещи в бедност.

До известна степен и благодарение на тази Среща, нова цел може да бъде включена в общите цели за борба с бедността и социалното изключване, отразяваща темата на тази Среща: “Образи и възприемане на бедността”. Страните-членки могат да призват за обмяна на добри практики по нея, например.

“Образи и възприятия на бедността“ може да бъде тема на схеми за обучение на бъдещи журналисти, държавни служители и други. Заетостта и възможностите за обучение в НПО могат да бъдат увеличени.

Аз бях впечатлена от Белгийската схема за “експерти с опит”, например, обучаващи хора, живеещи в бедност, за работа в обществените услуги, които да действат като медиатори между хората в бедност и правителството. Австрия намира това за интересна идея и аз ще предложа тя да бъде приложена.

Австрия ще продължи традицията на Европейските Среци на хора, живеещи в бедност, през следващата година и ще организира Петата среща в сътрудничество с Комисията и ЕАПН. Ние се надяваме, че това ще бъде интересно и успешно събитие. Ние трябва да започнем още сега да мислим за начините за подобряване на комуникацията между хората, живеещи в бедност, обществените агенции и политиката.

Аз ви предавам моите най-добри пожелания и ви благодаря още веднъж за възможността да взема участие в тази важна и впечатляваща Среща.

Г-н Лудо ХОРЕМАНС
Вице-президент на ЕАПН

Четвъртата Европейска среща е една от най-важните срещи, която ЕАПН би искала да използва като опорна точка в рамките на Мрежата. Всички

делегации, присъстващи на тази среща са в контакт с националните мрежи. На това равнище трябва да продължи работата между Четвъртата и Петата Срещи.

Последващи събития след Четвъртата среща

ЕАПН няма да чака Петата Среща, за да се ангажира с повдигнатите проблеми. Те ще бъдат адресирани в рамките на Мрежата, както и във връзка с националната подготовка. За първи път през 2004 за това беше предвиден бюджет. ЕАПН се надява, че Австрийското президентство ще запази този бюджет, така че междувременно национални срещи да могат да бъдат проведени в различните страни и не само между хората, живеещи в бедност. Важно е да се стимулира диалогът на национално равнище, особено ако е загубил скорост. Диалогът трябва, следователно, да бъде развит заедно с партньорите, включващи и такива извън тясно определената социална сфера.

Медии

Много беше казано за образите и за медиите. Доказателствата от работните срещи показват, че в медиите има различни типове хора. Ние имаме квижна преса и телевизия, т.е. бизнеси, които трябва да се развиват, но заедно и в рамките на това има и журналисти с високи етични стандарти, които се опитват да портретират действителните образи. Ние можем да намерим съюзници сред тези журналисти. Така че ние трябва да идентифицираме къде на национално равнище можем да създадем съюзници, за да подобрим проникването в медиите.

Значение на локалното равнище

С новите страни-членки, очевидно са налице и нови реалности. ЕАПН трябва да реагира на своите Общи събрания и в различните работни групи, които извършват мониторинг върху НПД. ЕАПН иска да се придвижи напред, да погледне в бъдещето, защото ние знаем, че трябва да се ангажираме с нов Европейски съюз.

Обществеността в някои страни-основателки на Европейския съюз каза НЕ на Конституционния договор по времето на разширяването. Не защото те вече са получили достатъчно от Европейския съюз, а просто защото те казват “Ние не сме достатъчно включени. Ние искаме да сме по-информирани и докато това не се случи, ние не искаме да сме в тази линия “.

Тези НЕ-та показват изключително важното значение на локалното равнище в Европа. Досега, твърде малко значение беше придавано на локалното равнище, дори в НПД, които се фокус върху правителствата, а не на местно равнище. А точно там трябва да бъде адресирана бедността. Ако хората, живеещи в бедност, видят подобрение на своите ситуации, това ще бъде поради подобрения на местно равнище.

Ние имахме един сериозен призив за разбуждане. Властите и асоциациите едновременно по един и същи начин трябва да разберат, че местното равнище трябва да бъде включено. Това прави Мрежата особено важна за превръщането на участието в практика.

Развитие на Срещите

Участието беше със сигурност тема за дискусия на Срещите, но такива бяха и други неща като жилища, работни места и обучение, здраве и т.н., които са големи проблеми. Също така беше посочено, че за хората, живеещи в бедност, всеки ден е борба за оцеляване. Това, което правят тези хора остава непризнато. Макар че трябва да се получат респект и достойнство, трябва да се получат и доходи, също така. ЕАПН вярва, че това прави минималния доход важен.

Срещите приключиха с добри работни идеи за формите и процеса на участие. Сега, когато вече е обявена Петата среща, ние трябва да имаме предвид това, за да видим какво трябва и какво не трябва да бъде направено, да се опитаме и да разработим дневен ред, за да подготвим по-добре следващата Среща и да предприемем необходимите стъпки за бъдещето, така че да имаме Европа, която не е само Европа на икономическия растеж, а е и Европа, където социалното измерение е важно.

Ние се нуждаем от нов ангажимент от страна на политиците и Комисията, от Президента на Комисията. Трябва да бъде казано, че целите от Ница за Стратегията за социално включване да са централни за интегрираната стратегия от Лисабон.

Но, нека да не забравяме, че решенията в Европа са вземани от нашите национални министри и това е равнището, на което трябва да действваме най-напред. Това е работата пред нас.

Дискусия с участниците

- **Ние не искаме негативен образ, ние не искаме да стоим в бедност. Ние имаме гордост, ние сме човешки същества.** Ние живеем в бедност, но това не е срамно. Ние се борим, ние мислим позитивно. Ние искаме да се освободим от бедността. Защо винаги трябва да се крием? Ние дори не би трябвало да питаме за нашите права – правата са това, което ние трябва да имаме.
- **“Бедните не могат да чакат”.** Някои хора са лишени от своите фундаментални права. В процесите на вземане на решения политиците трябва да имат предвид, че бедните не могат да чакат.
- През тези два дни се каза много за помагането на хората. Аз намирам това за учудващо. На лице е този непрекъснат рефрен за желанието да се помогне. **Това, което ние искаме е подкрепа, да имаме възможности сами да се измъкнем от бедността.** Разбира се, хората в нужда, които се нуждаят от директна помощ, трябва да бъдат подпомогнати. Но да бъдеш воден за ръка, подпомаган по всяко време, няма да ни помогне да се почувстваме по-добре или по-силни.
- Много често е трудно да се изразиш. Затворниците, ако **не им дадеш ресурсите, няма да бъдат в състояние да направят нищо** когато излязат от затвора. Същото се отнася и за хора, живеещи със СПИН; ако не им позволите да се интегрират в обществото, ако нямат ресурсите, те не могат да вземат превантивни мерки. Ако хората, живеещи в бедност, стоят в тази ситуация, те не могат лесно да се измъкнат от нея. Бедността,

СПИН-а, затвора правят затворници от всички нас. Аз не мисля, че ние трябва да класифицираме хората. Те всички са хора без ресурси и, без средства, те не са в състояние да излязат от своята ситуация.

- Как могат работниците мигранти да бъдат включени и социално интегрирани в обществото? **Крайно време е Европейският съюз да признае приноса на работниците мигранти за обществото и икономиките на различните страни.** Какво предлага Европейският съюз за да даде възможност на работниците мигранти да си интегрират в обществото?
- **За нас като имигранти Европа е отдалечена и аз не мисля че сме третираны както трябва.** Това е очевидна дискриминация. Какво може да направи Европейският съюз за нас, които искаме равни възможности, достойнство и уважение?
- Циганските деца, родени в Европейския съюз, нямат право да останат. Това е **отказ на човешки права**, и когато те станат на 18, те могат да бъдат натоварени и изпратени обратно в страните, от които произхождат, където те не говорят добре езика. Тези граждански права на децата трябва да бъдат признати.
- Не мога да повярвам, че чувам, че НПД са довели до прогрес. **Брутният вътрешен продукт се е увеличил в различни страни, но бедността също се е увеличила.** Какъв прогрес са произвели НПД? В Австрия, също така, хората не разбират защо в Конституционния Договор, който говори за човешко достойнство, никъде в текста не са споменати ресурсите, които са необходими, за да се осигури възможност но хората да живеят достойно.
- В Гърция, **някои установени социални права са поставени под въпрос.** Как може борбата с бедността да се придвижва напред, когато в същото време социални права се поставят под въпрос ?

Отговор от г-н Жером Виньон

Директор, Генерален директорат “Заетост, социални дела и равни възможности”, Европейска комисия

Ние ще вземем предвид всичко, което чуваме, в нашето политическо действие, в различните политически форуми, в които присъстваме, чрез Отворения метод на координация. Ние ще включим в дневния си ред различните изразени загрижености относно правата – особено правата на мигрантите. Всички мигранти и техните семейства – дори тези, които не са от Европейския съюз – които са легално пребиваващи имат право на социална защита и свобода от дискриминация. Ако е необходима помощ за да се види, че това право е универсално разбрано, ние ще използваме Социалния фонд да обучим тези, които влизат в контакт с мигрантите и техните семейства, служителите от системата за благосъстояние, но също и членове на полицейските сили и правосъдието.

Накрая, беше казано, че НПД не водят задължително до прогрес. Бих желал да кажа, че ролята на Европейския процес е да покаже ангажиментите, които страните-членки поемат чрез НПД. През следващите години – 2006 до

2010 и по-нататък – Комитетът за социална защита, подкрепен от Комисията, ще разгледа дали растежът работи за борбата срещу бедността. Ако се установи, че това не е така, нашата работа е да кажем това и да настояваме държавните глави и правителствата да променят тези политики.

Заклучителна сесия

Г-жа Бригит ВАЙНАНДИ се извини за отсъствието на г-жа Мари-Хосе ЯКОБС, Министър на семейството и интеграцията, Люксембург, и прочете нейното обръщение.

При закриването на Третата среща, участниците поискаха да продължат определени дебати по ключови въпроси от предишните срещи. Аз съм удовлетворена, че Четвъртата среща даде възможност да се върнем на тези въпроси.

Въпреки че дебатите може би не дадоха отговори на всички въпроси, тревогите, дори неодобрението, които предизвикаха някои проблеми бяха поставени много по-ясно. Основната работа беше по ключовата тема на Четвъртата среща, а именно “Образи и възприятия на бедността”.

Да се търси отговор на този въпрос за толкова кратко време е истинско предизвикателство. Гледайки докладите от различните работни срещи, на мен ми се струва, че това предизвикателство е посрещнато с желание.

Предложените опции за подобряване на начина, по който се гледа на бедността в рамките на Европейската Стратегия за включване заслужават по-детайлно изследване.

На една предишна Среща, един от делегатите каза, *“Хората, живеещи в бедност, имат нещо, което да предложат на политиците”*. Резултатите от Четвъртата среща отново показаха колко прав беше този делегат. Затова е жизнено важно политиците да могат да се запознаят с резултатите от работата през тези два дни.

Аз обещавам да докладвам за тази Среща на моите колеги от Съвета.

Тъй като последният Съвет по “Заетост и социални дела”, под президентството на Люксембург, вече се проведе – на 2 юни – аз помолих Обединеното Кралство, което ще председателства следващия Съвет по “Заетост и социални дела” да предаде моето послание и те се съгласиха да направят това. Резултатите от дискусиите на Четвъртата среща ще бъдат чути на най-високо ниво.

Нека се върна за малко на това, което моя колега, г-жа Хаубнер, каза вчера: Люксембургското председателство приветства Австрийското обещание да продължи тази Среща като организира Петата Среща през 2006 при Австрийското председателство на Съвета на Европейския съюз.

При тези дискусии, никой не говореше от ваше име. Вие говорихте от свое име! Правейки това, и начинът, по който го правехте, отхвърли още веднъж стереотипния образ на нещастния беден човек, доведен до мълчание от бедността, която понася. В моето обръщение при откриването, казах, че общите цели на борбата с бедността, приети от Европейския съюз през декември 2003, изискват самоизявяването на хората, живеещи в бедност, да бъде подкрепяно. Тази Среща със сигурност направи това!

Същите тези цели, освен това, изискват подкрепа на участието на хората, живеещи в бедност.

Участието беше ключовата тема на Третата среща. Бих желала да кажа, че виждам образа на бедността и участието като свързани.

Важността на участието има общо признание :

- през март 2004 Европейският съвет покани страните-членки да създадат “Партньорство за реформа “, в частност с гражданското общество,
- през март тази година Европейският съвет поиска страните-членки да разработят “национални програми за реформа“, които да бъдат широко консултирани с всички заинтересовани,
- Социалният Дневен ред 2005 – 2010 се грижи всички участници да бъдат включени в годишния форум за оценка,
- стратегическото ръководство на кохезионната политика казва, че осъществяването на ефективна политика зависи от качествено, широкомащабно партньорство с гражданското общество,
- един от предложените ръководни принципи за политики за устойчиво развитие изисква да бъде дадена възможност за участие на всички асоциации и заинтересовани страни.

Хората, живеещи в бедност, и техните самоподпомагащи се асоциации със сигурност са заинтересована страна!

2007 ще бъде Европейската година за Равни възможности за всички. Европейската Комисия ще предложи дебат през тази година за начините за засилване на участието на недостатъчно представени групи.

Хората, живеещи в бедност, са една такава група.

Аз вярвам, че основният начин да се увеличи участието на хората, живеещи в бедност, е те да бъдат признати за готови и подходящи за участие.

Бих желала да припомня два цитата, чиято дълбока истина ме разтърси.

Първият цитат е на един участник от предишната Среца. Той каза: *“Съществува тенденция да се гледа на бедните като на безпомощни, докато всъщност те изразходват цялото си време и енергия за да оцелеят”*. Вторият е на пастор Йозеф, основателят на АТД Движение Четвърти свят: *“Бедните дълбоко в сърцето си знаят, че тяхната всекидневна борба е всъщност борбата на цялото човечество срещу бедността и изключването.*

Те знаят, че тяхната борба не е само тяхна, а че е истинско предизвикателство за цялото човечество”.

Да, справянето с бедността е предизвикателство за всички нас, защото ако бедните могат да я понасят, те не могат сами да носят отговорността за нейното създаване. Бедността е също така отражение на много несправедливости в обществото и е продукт на много политически избори. Този начин да се гледа на бедността, **който сега е отхвърлен** от много индивиди и политици, обявява хората, живеещи в бедност, за невинни към обвиненията, **че те са отговорни за своята собствена бедност.**

Но, ако вие не се обръщате встрани и се вгледате по-внимателно, ще видите, че тези обвинения са неоснователни, че груповите стереотипи се разсейват и че рефлексът на отказ на участие на хората, живеещи в бедност, губи значение.

Политиците могат да играят централна роля при отхвърлянето на негативните стереотипи.

Аз също мисля, че ние трябва внимателно да прегледаме политиките, които са насочени към хората, живеещи в бедност, и да извадим и зачертаем тези, които ги затварят в образа на търсещи помощи. Хората, живеещи в бедност, имат проблеми с нивото на доходи, жилищата, образованието, заетостта, здравеопазването, социалната защита, информацията, транспорта, сигурността и правосъдието, развлеченията и културата.

Така, целта за справяне с бедността трябва да бъде целеположена през всички тези политики и всички правителствени министри – не само в социалната сфера – трябва да бъдат включени за нейното постигане.

“Европейските Среци на хора, живеещи в бедност” могат да бъдат подпомогнати от включването на различни правителствени служби, а така също и на различни Директорати на Европейската комисия.

Г-жа Мария Мариначу, Президент на EARN

Винаги е едно предизвикателство да се направят заключителни бележки от една толкова продуктивна Среца, на която се води толкова интензивен диалог между участниците. Бяха повдигнати много големи въпроси, свързани с всекидневния живот на хората, живеещи в бедност и изпитващи различни форми на изключване, защото бедността е многоизмерна, както беше отбелязано тук от 160-те участници от 22 европейски страни.

Ние направихме критичен и аналитичен преглед на ролята на медиите, на тяхното значение за създаването на стереотипи и повърхностни обяснения за причините за бедността. Ние отбелязахме дискриминационните практики и влиянието, което възприятията за бедността имат върху социалните политики и нагласите на практиците в социалните услуги.

Макар че резултатите от изследванията показват, че страните с по-развито благосъстояние, със солидарно базирани схеми за социална защита са по-склонни да възприемат структурните причини за бедността, отколкото да гледат на нея като на индивидуална патология – проблем на лична отговорност – участниците представиха доказателства, че негативните възприятия за хората, живеещи в бедност, преобладават във всички страни.

Едно силно послание, произтичащо от дебатите е, че индивидуалистичните възприятия за бедността често резултират в стигматизация, виктимизация и лишаване от права, което поставя хората, живеещи в бедност, в един омагьосан кръг. Обратно на възприятията за “жертви”, свидетелствата на участниците от техния личен и семеен живот, от техните съседи и общности, показват че хората в бедност имат силна способност за оцеляване, която им позволява да намират решения и да трансформират своя опит в колективни действия.

Това не означава, че индивидуалните решения могат да заместят политиките, съвсем не. ЕАПН винаги е пледирала, че политиките трябва да се информират от реалния опит на хората, живеещи в бедност, че гласовете на тези хора трябва да бъдат чути и опитът им да се има предвид при правенето на политики, а техните политически, икономически и социални права гарантирани.

Това е същността на участието и основанието на Четвъртата среща: хората, живеещи в бедност и социално изключване, са “ експерти със своя опит”.

Дискусиите признаха силата на медиите за формирането на образа на хората, живеещи в бедност, и, до известна степен, да влияят при правенето на политики.

Медиите често портретират дискриминационни образи и така легитимират социални разделения, особено по отношение на раса, етническа принадлежност, миграция, пол, увреждания, култура, семейства с един родител, наклонност и т.н.

Но докато сензационния и драматичен подход на медиите – представянето на индивидуални случаи по недостоеен, манипулативен и повърхностен начин – са практики, които трябва да бъдат ясно разбрани и силно критикувани, трябва също така ясно да се признае нуждата да се изградят съюзи с етични журналисти и да се разработят комуникативни стратегии на всички равнища, особено на местно ниво, където медиите могат да бъдат по-лесно достигнати и повлияни. Някои добри практики в тази насока бяха отбелязани от Белгия и Полша. Много участници заявиха, че новите технологии, като Интернет, трябва да бъдат достъпни за тях, за да се придаде прозрачност по въпросите за бедността.

В дискусиите върху политиките и писаните политики, фокусиращи НПД-включване, стана ясно, че след двата тура на НПД за 15-те и единия за 10-те нови страни-членки, все още предстои дълъг път преди да можем да кажем, че е постигната истинска мобилизация на всички действащи, консултация, участие и включване на хората, живеещи в бедност. Участниците ясно потвърдиха, че “политически реализъм”, способстващ за справяне с бедността и социалното изключване, липсва в НПД-включване.

Въпреки че през 2000 в Лисабон, беше даден нов тласък на борбата срещу бедността и социалното изключване с обещанието да “се нанесе решителен удар за изкореняване на бедността до 2010“, много от нас се чудят какво бе постигнато досега? И как правителствата смятат да постигнат тази цел до 2010?

Орязването, приватизацията на обществени стоки и услуги като електроенергията, водата и здравните услуги, високите нива на безработица, промените в социалната защита и пенсионните схеми, липсата на обучение и “учене през целия живот” създават голяма несигурност за бъдещето. Много участници подчертаха, че е време за по-конкретни действия, които да вземат предвид нашите дебати, и това е едно ясно послание към Петата среща. От ЕАПН бе поискано да насърчи тези предложения на всички нива на правене на политика.

Така, както са сега нещата в Европейския съюз, има голямо объркване относно посоката, която да се поеме. Социалното измерение на Европа е на кръстопът. В контекста на настоящите дебати относно бъдещето на Лисабонската стратегия, заетостта и услугите от общ интерес, Съюзът дава само един имидж на своите граждани: този на търсенето на конкурентноспособност, растеж и създаването на работни места на всяка цена. Дебатът по Европейския бюджет и Структурните фондове показва, че националните приоритети омаловажават солидарността и социалната кохезия, и че Съюзът е пред криза на идентичността.

Референдумите в две от страните-основателки на Съюза показват, че европейските граждани се чувстват отчуждени от процеса на вземане на решения и от Европейския проект като цяло.

Но нека бъдем ясни: в тези предизвикателни за бъдещето на Европейския съюз времена, има много мощни сили, които се борят за Социална Европа, за социална кохезия и политика на опазване на околната среда, за по-голямо участие при вземането на решения, за солидарност и социална справедливост. ЕАПН е една от тях и изгражда силни съюзи, за да засили този глас. Нека да обединим нашите сили в тази посока. Всеки един от нас има своята роля.

Една друга Европа е възможна, един друг свят е възможен.

Заключителни бележки на Председателя

Нека да завърша с една бележка, която се надявам, че не е твърде лична, а отдава дължимото на вашата инициатива. Аз работя повече от 50 години с – не за – хора, живеещи в бедност и социално изключване, често през поколенията.

Повече от 30 от тези години аз участвах в национални и международни изследователски екипи, работейки не само според научните стандарти, но също така стремейки се резултатите да не бъдат пренебрегвани от политиките: ние работехме с широко репрезентативни извадки, чрез персонални интервюта с бедни и богата хора, ние покривахме комплексни области, които може би оставяха пропаст между бедността и богатството, между лишените от права и правоимащите ...

Чрез тези две сфери ние бяхме в директен, дискретен контакт с организации, които имаха свои собствени работни програми и с хората, живеещи в бедност. Четвъртата Среща промени това: вие представихте убедително доказателство, че структурирано сътрудничество между хора, живеещи в бедност, и такива, които не са бедни, но работят съвместно, може да бъде едновременно релевантно и продуктивно. Тази Среща показва ясно, че едно такова сътрудничество е не само възможно, но и съществено. Не приемайте това като баналност: **Аз вече търся заедно с някои делегации как да продължим по-нататък работата започната тук.**

Нека да погледнем назад към това, което се случи: първата част от нашата Среща разгледа големите въпроси, които произтичаха от предишните Среци: работни места, дискриминация и расизъм, либерализация на услугите и тяхното влияние върху хората, живеещи в бедност, нуждата от механизми и структури за улесняване на участието.

Тези два дни показаха ясно, че тези въпроси и тревоги са настойчиви както винаги и присъстваха фоновно както на работните срещи, така и на пленарните сесии, свързани със специфичната тема на Четвъртата среща – “Образи и възприятия на бедността”.

Да го кажем още по-ясно, бедността и уязвимостта към бедност не е намаляла през последните десетилетия, а се е разпростряла сред още по-широк кръг от населението, към работещи, към хора, чиито произход, образование и ниво на обучение, както и тяхната предишна кариера може да са се считали досега за защита срещу несигурността и бедността. Нека хвърлим един бегъл поглед на последните 60 години.

След Втората световна война и след **30 години на непрекъснат растеж и увеличение на богатството**, Европейската общност организира първия Европейски семинар за борба с бедността през 1974, което доведе до серия от Европейски програми за борба с бедността под различни наименования, като се започне от термина “бедните“ мине се през “по-малко облагодетестваните” и се стигне до “изключените“. Въпреки че са все по-малко стигматизиращи, тези наименования са все още показателни за една несигурност, която се разпростира във всички страни от живота.

Следващите 30 години – период на далеч отиващи промени, глобално, национално и във взаимодействие помежду си – ни доведоха до ситуация в Европа – и другаде – на продължаващ растеж, при който 5-10% от населението постига по-високи жизненни стандарти, но разпространението на тези придобивки е в застой и дори намалява, при което средните класи,

независимо от някои свои придобивки, са изключително уязвими към бедността.

Това се случи независимо от трите серии от програми за борба с бедността, и въпреки че те са позиционирани и фино настроени в рамките на по-широки социално ориентирани подходи за икономическо развитие, и въпреки развитието на всички равнища на описания, мерки и индикатори, относително прецизни процедури, които се използват сега като стандарт при мониторинга, оценката на политическите цели и техните резултати, както и идентификацията на добри практики. (По конкретно, Люксембургското президентство ще проведе конференция на тема “Придвижване напред на процеса на социално включване“, основана на научния доклад на Тони Аткисън, Беа Кантилон, Ерик Марлиър и Брайан Нолан, който цели да подпомогне по-задълбоченото фокусиране на процеса на включване при реализиране на неговите цели, представянето на целеви резултати и тяхното оценяване спрямо целите, поставени от страните-членки на Европейския съюз).

Нека да подчертая това: въпреки всички тези абсолютно съществени усилия и инициативи, ние трябва да признаем факта, като оставим настрана различията между страните-членки, че нито нашите национални програми, нито Европейските програми за борба с бедността работят...И причините не са в това до каква степен различните страни-членки използват или не добри практики.....

Без да омаловажаваме това, което е постигнато досега, ние трябва да се придвижим на друго ниво на мислене, изследване и анализ – което все още е политически некоректно и неразвито: един анализ на властта и стойността на тези подходи в светлината на глобалната властова система. В същото време трябва да гледаме на местно ниво отношението на хората, живеещи в бедност, с местната власт. И на същото – все още неприето – ниво, ние трябва да анализираме неуспехите в управлението на държавите, нациите и страните-членки по отношение на властовите системи, напр. това, което в момента наричаме икономическа и финансова глобализация и техните скрити правила.

Аз ще спра тук, защото не искам да ви поставям в неудобно положение спрямо институциите, които подкрепят вашите инициативи. Аз ще продължа да ора в моята бразда без да ви причинявам допълнителни щети..., но бих желал да забележите, че не съм толкова еретичен, колкото може би изглеждам, като подчертая, че поражението може да бъде преодоляно чрез овластяване – и това е целта на Четвъртата среща. Аз нямам време да коментирам всички цели, но те са извора на вашето начинание: и аз бих желал да поздравя последователните президентства на Европейския съюз – Белгия през 2001, Гърция през 2003, Ирландия през 2004, Люксембург през 2005 и Австрия през следващата година – за тяхната подкрепа.

Чрез скромното, но реално участие на Центъра⁹, с който аз работя за “Развитие на глобална мрежа”, ние знаем че овластяването на хората, живеещи в бедност, е в дневния ред на глобалния партньор, каквото и да означава това в смисъл на резултати. В книгата на Дийпа Нараян от 2002 “Овластяване и намаляване на бедността” може да прочетем:

⁹ Създаден с подкрепата на Световната банка

Овластяването е разширяване на активите и способностите на бедните да участват в, да преговарят с, да влияят, да контролират и да държат отговорни институциите, които влияят върху техния живот.

Тъй като бедността е многоизмерна, бедните се нуждаят от набор от активи и способности на индивидуално ниво (като здравеопазване, образование и жилище) и на колективно ниво (като способност да се организират и мобилизират за колективно действие за решаването на своите проблеми).

Овластяването на бедните мъже и жени изисква отстраняването на формални и неформални институционни бариери, които им пречат да предприемат действия за подобряване на своето благосъстояние- индивидуални или колективни – и ограничават техния избор. Ключовите формални институции включват: държавата, пазарите, гражданското общество и международните агенции; неформалните институции включват норми за социално изключване, отношения на експлоатация и корупция.

Аз бих казал, че този подход не е много далеч от това, което стоеше зад нашето първо изследване на устойчивата бедност, направено през 1978-80 в 7 района на 5-те най-индустриализирани страни на тогавашната Европейската общност...

Той също така е много близък до вашия собствен подход.

Нека да завърша като пожелаая на всички вас успех, който толкова много заслужавате, и на всички нас високия дух и енергията, от които се нуждаем.